

Strategia de dezvoltare
locală a comunei
PALEU

www.zmo.ro

**Strategia de dezvoltare
locală a comunei
PALEU**

cuprins
suirns

Cuprins

CAPITOLUL I - ANALIZA DIAGNOSTIC	7
1.1. CONTEXT.....	8
1.2. ANALIZA SITUAȚIEI EXISTENTE	9
1.2.1. Cadrul general	9
1.2.2. Demografie	11
1.2.3. Terenuri și locuințe	15
1.2.4. Infrastructură și echiparea teritoriului	18
1.2.5. Servicii publice.....	20
1.2.6. Dezvoltare economică.....	25
1.2.7. Calitatea factorilor de mediu și surse de poluare	35
1.3. ANALIZA PEST	37
CAPITOLUL II - STRATEGIA DE DEZVOLTARE	41
2.1.1. Viziune. Misiune. Obiective.....	42
2.1.2. Politici și programe sectoriale.....	44
2.1.3. Portofoliul de proiecte	Error! Bookmark not defined.
2.1.4. Mecanismul de monitorizare și evaluare a implementării strategiei de dezvoltare	62

CAPITOLUL I

CAPITOLUL I - Analiza diagnostic

1.1. CONTEXT

Zona Metropolitană Oradea a fost creată prin asocierea municipiului Oradea cu unitățile teritorial-administrative localizate în aria de proximitate, respectiv comunele Biharia, Borș, Cetariu, Nojorid, Oșorhei, Paleu, Sînmartin, Sîntandrei. Astfel, cele 9 localități fondatoare care se situează la granița de vest a României au înființat, prin hotărârea adunării generale a asociațiilor din data de 9 mai 2005, prima asociație de dezvoltare intercomunitară cu personalitate juridică din România, în format de arie metropolitană.

La data de 31 iulie 2007, comuna Girișu de Criș a aderat la asociație, determinând creșterea numărului de asociați la 10 (zece) unități administrativ-teritoriale. Ulterior, comuna Toboliu s-a desprins de Girișu de Criș, devenind o unitate administrativ-teritorială separată, fiind și ea parte a asociației.

Începând din 2 iunie 2010, Zona Metropolitană Oradea (ZMO) numără 12 membri, Adunarea Generală a Asociațiilor (AGA) aprobând cu unanimitate de voturi lărgirea asociației prin includerea comunei Ineu ca membru cu drepturi depline.

Scopul asocierii, așa cum a fost stabilit acesta în documentele de constituire, este de a stimula și sprijini creșterea prosperității teritoriului zonei, respectiv ridicarea bunăstării cetățenilor acesteia, direcția de orientare fiind creșterea continuă a calității vieții. Obiectivul general marchează conceptul de dezvoltare durabilă a teritoriului metropolitan, în contextul formării în perspectivă a unui spațiu urbanistic comun, urmărind implementarea tuturor principiilor necesare asigurării unei bine încheiate coeziuni teritoriale. Obiectivele specifice stabilite țin de alinierea Zonei Metropolitane Oradea la standardele economice și sociale euro-atlantice, în consens cu cele naționale, de instaurare în teritoriul metropolitan a unui climat de piață aliniat procedurilor competiționale internaționale și, nu în ultimul rând, de creștere a coeziunii economice și sociale la nivelul zonei. Între principalele direcții de activitate a asociației regăsim elemente legate de promovarea unei strategii coerente de dezvoltare durabilă, de aplicare a unor politici publice care să permită o creștere continuă de valoare adăugată, de atragere, facilitare și sprijinire a

investițiilor directe, de elaborare a unor proiecte cu impact major pentru sustenabilitatea zonei, la care se adaugă o serie de considerente care fac trimitere către viabilizarea unei poziții de pol centru transfrontalier major.

Obiectivul general al acestei strategii de dezvoltare îl reprezintă creșterea standardului de viață prin valorificarea resurselor existente și promovarea potențialului unității teritorial-administrative. Pentru a duce la îndeplinire acest obiectiv, trebuie realizată o analiză completă și realistă a situației existente în cadrul comunei Paleu, corelată cu situația din cadrul Zonei Metropolitane Oradea, a județului Bihor, din Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest și de la nivel național, identificând problemele existente și măsurile care trebuie adoptate pentru conturarea profilului strategic.

1.2. ANALIZA SITUAȚIEI EXISTENTE

1.2.1. Cadrul general

Istoric. Comuna Paleu este, alături de comuna Toboliu, una dintre unitățile administrativ teritoriale înființate mai recent, din cadrul Zonei Metropolitane Oradea. Localitățile componente ale comunei Paleu - Uileacu de Munte, Săldăbagiu de Munte și Paleu - prezintă o istorie bogată, existând mărturii scrise pentru fiecare sat.

Satul Paleu - reședința comunei cu același nume - apare în documentele mai vechi cu denumirea de Hegyközpályi, care se traduce prin Paleu de Munte. Documentele care menționează existența acestei așezări omenești relevă încercările la care a fost supusă populația din localitate. Din primul document care datează din 1685, reiese că satul Paleu a fost distrus de un incendiu, urmând a fi repopulat abia 10 ani mai târziu când împăratul Leopold I propune mutarea unor oameni din satele învecinate, în schimbul scutirii de taxe și de muncă, pe proprietățile sale, timp de 3 ani. Conform surselor istorice, satul era înconjurat de apă, existând doar un dig care asigura comunicarea și accesul populației în localitate. Îndeletnicirea principală a oamenilor era arderea cărămizilor.

Satul Uileacu de Munte a fost înființat în anul 1210 prin aducerea de către Episcopatul Oradei a coloniștilor care au populat ținuturile pustiite de tătari și turci. O lungă perioadă de timp localitatea a avut denumirea de Uileacu de Paleu, abia după 1792 dobândind numele de Uileacu de Munte. Motivul acestei schimbări este faptul că localitatea este înconjurată de munți (Dealurile Plopișului și în zona de est Munții Plopișului).

Satul Săldăbagiu de Munte - inițial denumit Zaldobag - este amintit în diverse documente istorice încă din anul 1360. În a doua jumătate a secolului al XV-lea, satul devine proprietatea bisericii catolice, fiind transformat în feudă. O lungă perioadă de timp satul nu mai este locuit, invazia turcilor și tătarilor ducând la uciderea unei mari părți din populație. În anul 1697 doar două persoane au reușit să revină în localitate, găsind tot satul în ruine. Săldăbagiu de Munte a ars în cea mai mare parte în anul 1802, incendiul ducând și la distrugerea arhivei satului.

Așezare geografică. Comuna Paleu este situată în partea central - vestică a județului Bihor, în cadrul Regiunii de Dezvoltare Nord - Vest. La nivelul Zonei Metropolitane Oradea, comuna are o amplasare relativ centrală. Din punct de vedere administrativ, comuna Paleu se învecinează la nord cu comuna Cetariu și Biharia, la est cu comuna Ineu, la sud cu comuna Oșorhei și la sud și vest cu municipiul Oradea.

Organizare administrativă. Comuna Paleu are în componență trei sate: Paleu (reședința comunei), Uileacu de Munte și Săldăbagiu de Munte. Satele componente ale comunei sunt situate pe cele 3 dealuri care înconjoară municipiul Oradea.

Accesibilitate. Accesul în comuna Paleu se poate realiza prin intermediul căilor rutiere, principala rută fiind DJ 767 F. Spre satul Săldăbagiu de Munte accesul se realizează prin DC37. În ceea ce privește accesul feroviar și aerian, comuna Paleu se află la o distanță aproximativă de 9 km de cea mai apropiată stație CFR (Gara Oradea) și de 16 km de Aeroportul Internațional Oradea.

Din municipiul Oradea există mai multe legături cu firme de transport privat (autobuze) spre toate cele trei sate componente ale comunei Paleu. Plecărilor din Oradea se realizează de mai multe ori pe zi, fie de la Autogara din Velenta, fie din Piața Mare.

Suprafață. Suprafața totală a comunei Paleu este de 47,86 km². Ca pondere din suprafața totală a Zonei Metropolitane Oradea, comuna Paleu ocupă 6,4%. Raportat la suprafața întregului județ, comuna Paleu reprezintă doar 0,63% din fondul funciar.

Relief. Comuna Paleu este amplasată într-o zonă de dealuri piemontane care fac legătura între zona muntoasă din estul județului (Munții Plopișului) și zona de câmpie din partea de vest (Câmpia Bihariei, Câmpia Crișurilor). Altitudinea Dealurilor Plopișului scade de la circa 450 - 500 m, cât au în vecinătatea munților, până la aproximativ 200 m, lângă Câmpia Crișurilor.

Climă. În comuna Paleu clima este specifică județului, aflându-se sub influența circulației vestice ce transportă mase de aer oceanic, umede. Temperatura medie anuală este de cuprinsă între 7° - 10°C, medie caracteristică zonei de deal din județul Bihor. Media

naționalităților românești și maghiare pot fi admirate la festivități ca precum „Zilele Comunei Paleu”, „Balul Strugurilor” sau în cadrul altor activități culturale - artistice.

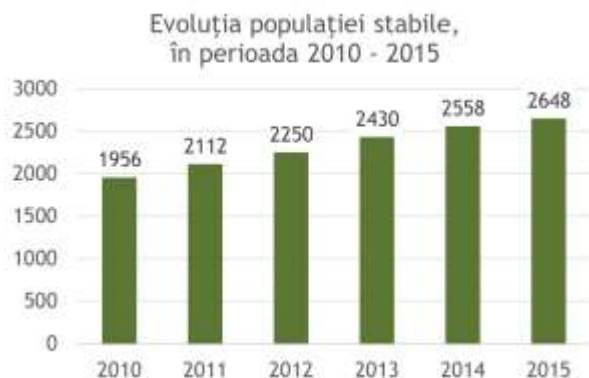
O importantă resursă antropică este Lacul de acumulare Paleu, acesta prezentând o mare varietate de pești. Având o suprafață de 14 ha, lacul este situat în vecinătatea drumului ce leagă comuna Paleu de municipiul Oradea prin Săldăbagiu de Munte, într-o zonă cu vegetație forestieră, bun pentru agrement și turism rural, precum și pentru activități sportive în tot cursul anului.

1.2.2. Demografie

Evoluția populației stabile

Comuna Paleu este localitatea Zonei Metropolitane Oradea cu cei mai puțini locuitori, fiind rezultatul scindării din comuna Cetariu, în anul 2003. În anul 2015, populația stabilă a comunei Paleu era de 2648 persoane, reprezentând 0,96% din populația totală a Zonei Metropolitane Oradea și 5,1% din populația din mediul rural al acesteia.

Din anul 2010 până în prezent, comuna Paleu a avut un trend demografic ascendent, rata medie anuală de creștere fiind de 5,23%, care a încetinit în a doua parte a intervalului. În anul 2015, populația stabilă a crescut cu 3,4 procente față de anul anterior.

Distribuția pe sexe a populației din Paleu este mai echilibrată decât în cadrul Zonei Metropolitane Oradea. Astfel, 50,71% dintre locuitori sunt de sex masculin și

49,29% sunt de sex feminin. În Paleu raportul de masculinitate este de 101,42% în anul 2015, ceea ce înseamnă că la 100 persoane de sex feminin revin 101,42 persoane de sex masculin.

În ceea ce privește densitatea populației, la 1 km² în comuna Paleu revin 55,33 locuitori. Astfel, comuna Paleu nu este doar una dintre localitățile cel mai slab populate, ci și una dintre localitățile care înregistrează cele mai scăzute valori ale densității populației de la nivel zonal. Numărul de locuitori pe km² din Paleu este de peste 7 ori mai redus decât densitatea medie din Zona Metropolitană Oradea.

Structura etnică a populației din localitate este următoarea: maghiari - 71,50%, români - 24,26%, rromi - 0,2%, slovaci - 0,16%. Majoritatea populației este de etnie maghiră. De altfel, întreaga parte de nord a Zonei Metropolitane Oradea (comunele Borș, Biharia, Cetariu, Paleu) este recunoscută pentru populația majoritar de etnie maghiară.

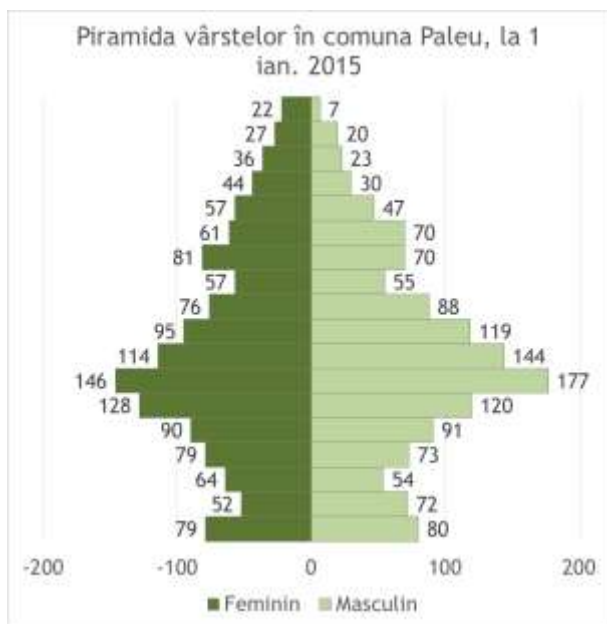
Distribuția populației pe confesiuni religioase în comuna Paleu era, în anul 2011, următoarea: 51,61% reformați, 20,37% ortodocși, 13,12% romano-catolici, 3,25% bapțiști, 1,86% greco-catolici, 0,83% penticostali.

Populația comunei Paleu prezintă un grad avansat de îmbătrânire, 16,57% dintre locuitori fiind tineri (0-14 ani), 71,41% adulți (15-64 ani) și 12,02% vârstnici (65 ani și peste). La nivel zonal, ponderea persoanelor vârstnice este mult mai ridicată, 13,15% dintre locuitorii Zonei Metropolitane Oradea având peste 65 de ani.

Durata medie a vieții în 2014, în județul Bihor, este de peste 73,71 ani, cu diferențe mai mari de 7 ani între femei (77,14 ani) și bărbați (70,24 ani). Durata medie a vieții la nivel județean este în continuă creștere, de la 69,5 ani în anul 2004, ridicându-se până la 71,3 ani în anul 2007, 72,3 ani în 2010 și 73,71 în 2014.

La nivelul județului nu se semnalează diferențe majore între durata medie a vieții pe medii de rezidență: 74,75 ani în mediul urban și 72,75 ani în mediul rural.

Durata medie a vieții înregistrată în anul 2014 la nivel național (74,74 ani), a fost peste pragul județean analizat (73,71 ani).

Indicatori statistici demografici

Vis-à-vis de îmbătrânirea demografică, situația din comuna Paleu este acceptabilă. Gradul de îmbătrânire demografică este de 725,1%, ceea ce înseamnă că la 1000 persoane tinere (0-14 ani) revin 725,1 persoane vârstnice (65 ani și peste). Gradul de îmbătrânire demografică din comuna Paleu este mult mai mic decât cel din Zona Metropolitană Oradea (961,4%), cât și decât cel de la nivel județean (954,9%), și de la nivel național (1018,8%).

În ceea ce privește gradul de dependență demografică (raportul dintre numărul populației de 0-14 ani și peste 65 ani, pe de o parte, și numărul populației cu vârsta cuprinsă între 15-64 ani), în anul 2014 în comuna Paleu la 1000 de persoane adulte (15-64 ani) reveneau 400,3 persoane tinere și vârstnice. Astfel, gradul de dependență demografică este cu 8,25% mai mare decât gradul de dependență din Zona Metropolitană Oradea, unde la 1000 de adulți revin 367,7 tineri și vârstnici.

Principala presiune asupra populației adulte este exercitată de vârstnici, raportul de dependență a acestora fiind cu mult mai mare decât cel al tinerilor (232,0%, față de 168,3%).

Din cauza ponderii scăzute a populației tinere, este așteptat un deficit semnificativ de forță de muncă în următorii 10 - 15 ani.

Mișcarea naturală și migratorie a populației

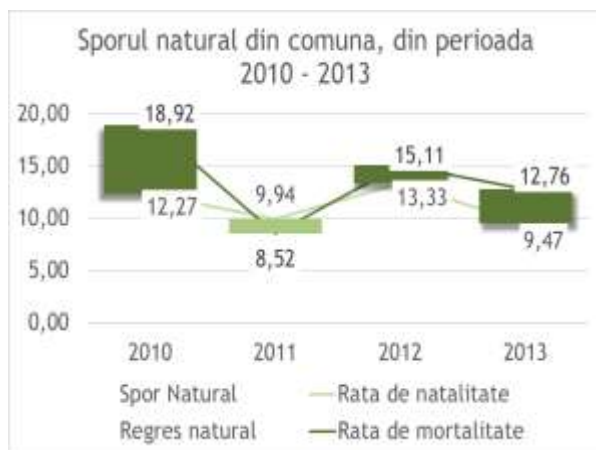
În anul 2013, în comuna Paleu, au fost înregistrați 23 născuți vii, cu 13% mai puțin decât în anul anterior. Rata de natalitate a populației este de 9,47%, ceea ce înseamnă că la 1000 de locuitori au revenit 9,47 născuți vii. Se observă că în ultimii 4 ani rata de natalitate a urmat un trend descendent, de la 12,27% în anul 2010 ajungând la 9,47% în anul 2013.

Numărul persoanelor decedate este, însă, superior celui al născuților vii. Spre exemplu, în anul 2013 au fost înregistrate 31 persoane decedate, rata de mortalitate fiind 12,76%. În intervalul 2010 - 2013, valoarea maximă a ratei mortalității a fost în anul 2010 (18,92%).

Din cauza numărului mare de decese, în comuna Paleu rata sporului natural este negativă (-3,29% în anul 2013).

În ceea ce privește mișcarea migratorie, soldul schimbărilor de domiciliu (inclusiv migrațiune externă) este pozitiv, un număr mult mai mare de persoane stabilindu-se cu domiciliul în comuna Paleu, decât numărul persoanelor care pleacă cu domiciliul. Soldul pozitiv compensează, într-o oarecare măsură, rata negativă a sporului natural, astfel încât volumul demografic de la nivel local să fie în continuă creștere.

Soldul schimbărilor de reședință este, însă, negativ. În anul 2012, numărul plecărilor cu reședința a fost de 28 persoane, în timp ce 25 persoane s-au stabilit cu reședința în Paleu (sold de -3 persoane).

<i>Indicatori statistico-demografici, 1 iulie 2010</i>			
	Gradul de îmbătrânire demografică	Rata de dependență demografică	Raportul de dependență a tinerilor
România	1018,8	429,5	212,7
Județul Bihor	954,9	432,5	221,2
ZMO	961,4	366,7	186,9
Paleu	725,2	400,3	232,0
<i>Sursa: INS</i>			

Analiza SWOT

Puncte tari	Puncte slabe
<ul style="list-style-type: none">- Trendul ascendent al populației stabile din comună, în intervalul 2010 - 2014;- Distribuția echilibrată a populației pe sexe;- Soldul pozitiv al schimbărilor de domiciliu (inclusiv migrația externă);- Nivelul scăzut de îmbătrânire a populației față de media Zonei, a județului și față de nivelul național;	<ul style="list-style-type: none">- Densitatea scăzută a populației;- Valoarea ridicată a ratei de dependență demografică (400,3‰);
Oportunități	Amenințări
<ul style="list-style-type: none">- Susținerea natalității la nivel național și local prin diferite instrumente (ajutoare pentru copii, alocații, centre after-school terenuri pentru construcția de locuințe pentru tineri etc);- Atragerea de noi investiții la nivelul comunei, în vederea creerii unor locuri de muncă, va permite atragerea de noi rezidenți în comună;- Dezvoltarea economică sustenabilă a zonei poate determina reîntoarcerea populației plecată la muncă în străinătate.	<ul style="list-style-type: none">- Migrarea populației în străinătate pe fondul crizei economice mondiale;- Reducerea cuantumului indemnizației de maternitate poate determina reducerea ratei natalității;- Îmbătrânirea populației pe fondul scăderii numărului de nou născuți;- Creșterea ratei divorțialității ca urmare a plecării unuia dintre parteneri la muncă în străinătate.

1.2.3. Terenuri și locuințe

Terenuri

Comuna Paleu se întinde pe o suprafață de 4.786 ha, reprezentând 6,4% din suprafața totală a Zonei Metropolitane și 0,6% din suprafața județului Bihor.

Cea mai mare parte a suprafeței comunei este ocupată de terenurile agricole (54,74% din suprafața totală) utilizate în principal pentru cultivarea porumbului, grâului, leguminoaselor și florii soarelui. De asemenea, comuna Paleu se remarcă printr-o suprafață însemnată de livezi și pepiniere pomicole: 229 ha (4,78% din suprafața totală și 8,74% din suprafața agricolă).

Conform datelor furnizate de DADR Bihor, în anul 2013, o suprafață de 19 ha (0,73% din suprafața terenului agricol) a rămas neînsămânțată.

Suprafața terenurilor neagricole este de 2.166 ha, din care pe 714 ha (32,96% din suprafața neagricolă) sunt construite imobile și curți, 124 ha (5,72%) sunt ocupate de căile de comunicații și căile ferate, 1.281 ha de păduri și terenuri forestiere (59,14%) și 28 ha (1,29%) de terenuri cu ape și ape cu stuf.

Locuințe

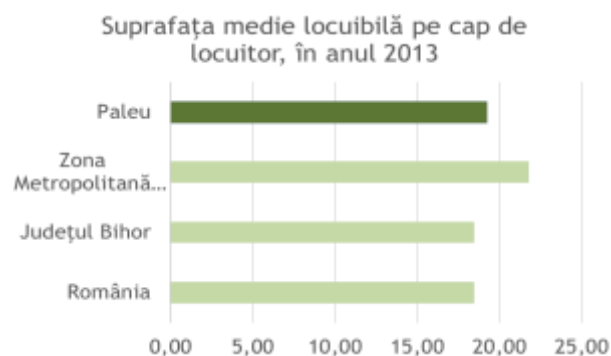
Fondul de locuințe din comuna Paleu cuprindea 1.518 locuințe, în anul 2013. Comparativ cu anul 2010, fondul de locuințe s-a majorat cu 310 unități, ceea ce semnifică o creștere de 79,58%. În perioada analizată, fondul de locuințe din mediul rural al Zonei Metropolitane a crescut cu 12% (2.522 locuințe), iar în mediul urban cu 8% (3.319 locuințe).

Ritmul mediu anual de creștere a fondului de locuințe a fost de 5% în perioada 2010 - 2013, cel mai ridicat procent fiind înregistrat în anul 2013 (20% față de 2010), când fondul de locuințe s-a majorat cu 300 unități.

Suprafața locuibilă existentă la sfârșitul anului 2013 în comuna Paleu a fost de 84.752 mp arie desfășurată, reprezentând 1,61% din suprafața disponibilă la nivelul Zonei Metropolitane. Față de anul 2010, suprafața locuibilă s-a majorat cu 34%, reprezentând în cifre absolute 29.039 mp.

La nivelul comunei Paleu suprafața medie locuibilă per locuință a ajuns la 55,83 mp în anul 2013, de la 46,12 mp în anul 2010. Valoarea suprafeței medii locuibile per locuință din comună o depășește pe cea de la nivelul mediului rural al Zonei Metropolitane (48,41 mp), dar și pe cele de la nivel județean (46,28mp/locuință) și de la nivel național (47,02 mp/locuință).

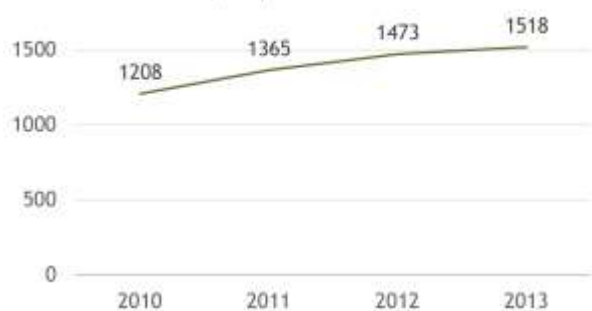
Suprafața medie locuibilă per persoană a ajuns de la 28,48 mp în anul 2010, la 34,88 mp în anul 2013, la nivelul comunei Paleu. Suprafața medie locuibilă per persoană, în locuințele din Zona Metropolitană Oradea, este cu 3,15 mp mai ridicată în mediul rural (21,81 mp/persoană) față de mediul urban (18,66 mp/persoană).

Numărul mediu de persoane ce revin unei locuințe, în anul 2013, în comuna Paleu, este de 1,6 persoane/locuință, valoare inferioară celei de la nivelul Zonei Metropolitane Oradea (2,5 persoane/locuință), dar și celei de la nivelele județean și național (2,5 persoane/locuință ambele).

În perioada 2013, în comuna Paleu s-au finalizat 45 locuințe noi, reprezentând 19,6% din locuințele finalizate în mediul rural al Zonei Metropolitane și 5,55% din totalul locuințelor finalizate în întreaga zonă. Zona rezidențială a comunei a cunoscut o dezvoltare accelerată în perioada analizată, fiind a treia comună din Zona Metropolitană Oradea după numărul de locuințe noi. În 2012, s-au terminat cele mai multe locuințe, fiind finalizate 108 unități, reprezentând 31,40% din locuințele terminate în perioada 2010 - 2013.

Evoluția fondului de locuințe din comuna, în perioada 2010-2013

Proiecte rezidențiale dezvoltate de Raicris Construct. Raicris Construct a realizat zone rezidențiale din vile sau blocuri, în municipiul Oradea dar și în comuna Paleu.

Cartierul Orizont din comuna Paleu cuprinde 5 modele de vile de lux, din cărămidă, zona fiind prevăzută cu barieră.

Proiectul Case Tineret în comuna Paleu cuprinde 84 de case din cărămidă, fiecare casă fiind prevăzută cu garaj.

Cartierul Golden Residence din comuna Paleu, cuprinde 600 de apartamente la vile în construcții de cărămidă. Zona este securizată cu barieră.

Cartierele rezidențiale Forvila amplasate în Biharia și Paleu. Cartierul rezidențial Forvila din Paleu cuprinde 53 de case cu grădină.

Condiții de locuire

Rețea comercială. Locuitorii comunei pot cumpăra din magazinele comunei atât produse alimentare cât și nealimentare, dar își pot face cumpărăturile și din piețele, galeriile comerciale și supermarketurile din municipiul Oradea.

Rețea bancară. Pentru servicii bancare locuitorii comunei apelează la sucursalele și agențiile principalelor bănci de pe piața națională din municipiul Oradea: UniCredit - Țiriac România, Libra Bank, OTP Bank, Reiffeisen Bank, ING Bank, HVB Bank Romania, CEC, Banca Comerciala Carpatica, BCR, Banca Românească, Alpha Bank, Bancpost, Banca Transilvania, BRD, RBS.

Telecomunicații. Companii private asigură accesul populației din comuna Paleu la servicii de telefonie fixă și mobilă, internet și cablu TV. De asemenea, Poșta Română oferă servicii de corespondență și coletărie prin intermediul oficiului poștal din comună.

Analiza SWOT

Puncte tari	Puncte slabe
<ul style="list-style-type: none">- Creșterea fondului de locuințe de la nivel local în perioada 2010 - 2013;- Dezvoltarea unui număr ridicat de ansambluri imobiliare;- Valoarea mai ridicată a suprafeței medii locuibile pe cap de locuitor, față de situația de la nivel zonal, regional și național;- Valoarea mai ridicată a suprafeței medii locuibile pe locuință, față de situația de la nivel zonal și național.- Existența Programului Prima Casă, care sprijină tinerele familii să își cumpere sau să își construiască o locuință;	<ul style="list-style-type: none">- Scăderea numărului de locuințe terminate în anul 2013, față de anul 2010.
Oportunități	Amenințări
<ul style="list-style-type: none">- Programele de reabilitare termică a clădirilor, care poate duce la o îmbunătățire a aspectului general al comunei, pe lângă considerentele de mediu care impun astfel de acțiuni;- Dezvoltarea de locuințe sociale;- Existența terenurilor neexploatate în prezent, dar care ar fi oportune pentru desfășurarea unor investiții.	<ul style="list-style-type: none">- Ritmul haotic al construcțiilor care poate afecta potențialul natural al comunei;- Apariția unor hazarde naturale (inundații, alunecări de teren) poate duce la afectarea fondului locativ.

1.2.4. Infrastructură și echiparea teritoriului

Alimentarea cu apă potabilă

În prezent, lungimea rețelei de distribuție a apei potabile din comuna Paleu este de 19,78 km, în creștere cu 160% față de anul 2010.

Capacitatea instalațiilor de producție a apei potabile se ridică la 251 metri cubi per zi.

Cantitatea de apă potabilă distribuită pe parcursul anului 2013 a fost de 24 mii metri cubi, toți fiind destinați consumatorilor casnici.

Conform datelor furnizate de către Primăria comunei Paleu, există un număr de 815 gospodării conectate la sistemul de alimentare cu apă potabilă, reprezentând aproximativ 60% din totalul gospodăriilor din comună. În comparație cu anul 2010, s-a înregistrat o creștere cu 170%.

Canalizare și epurare ape uzate

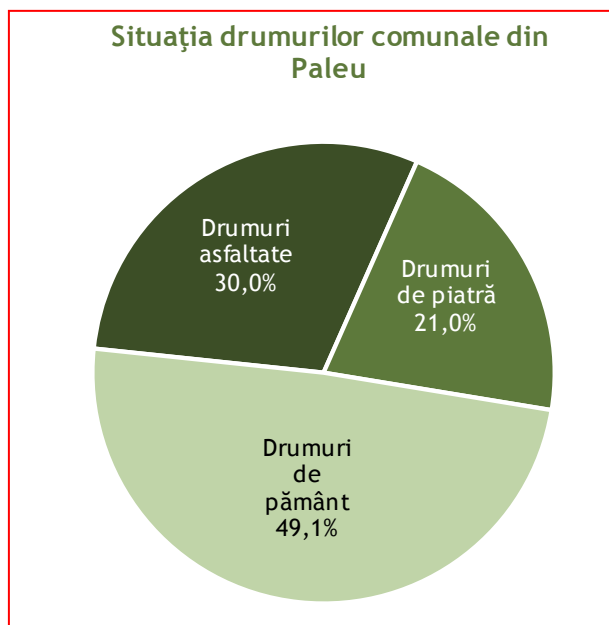
Lungimea rețelei de canalizare este de 1,6 km în 2013. Comuna face parte din proiectul de extindere a sistemului de canalizare și apă potabilă în județul Bihor, prin intermediul APAREGIO. Astfel se va extinde sistemul de canalizare și rețeau de apă potabilă aferentă comunei.

Infrastructura rutieră

Localitatea Paleu se află situată în vecinătatea drumului județean DJ 767F, la o distanță de 6 km de municipiul Oradea. Uileacu de Munte se află la 13 km de Oradea, iar Săldăbagiu de Munte se află la o distanță de 2,5 km.

Drumurile comunale au o lungime totală de 33,38 km, din care 10 km sunt drum asfaltat (30%), 7 km sunt drum de piatră (21%) și 16,38 km drum de pământ (49,1%).

În prezent, lungimea drumurilor comunale din comuna Paleu reprezintă circa 8,2% din lungimea totală a drumurilor comunale din Zona Metropolitană Oradea.

Analiza SWOT

Puncte tari	Puncte slabe
<ul style="list-style-type: none">- Existența rețelei de alimentare cu apă potabilă care deservește locuitorii din cele trei localități componente ale comunei;- Creșterea capacității instalațiilor de producere a apei potabile;- Rețeaua de canalizare este în execuție.- Apartenența la Zona Metropolitană Oradea;- Apartenența la Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Aparegio;	<ul style="list-style-type: none">- Ponderea scăzută a drumurilor comunale asfaltate (30%);
Oportunități	Amenințări
<ul style="list-style-type: none">- Finalizarea Autostrăzii Transilvania, care are traseul prin comuna Sârbi (la circa 9 km de comuna Paleu);- Accesarea finanțării europene nerambursabile în vederea implementării unor investiții în domeniul reabilitării și extinderii rețelelor de apă, canalizare și epurare a apelor uzate / infrastructurii rutiere / eficienței energetice, amenajării de piste ciclabile la nivelul comunei.- Posibilitatea conectării rețelelor de apă și de canalizare la cele ale municipiului Oradea.	<ul style="list-style-type: none">- Deteriorarea condițiilor de trai și mediu;- Reducerea investițiilor publice în infrastructură ca urmare a crizei economico-financiare;- Reducerea capacității autorităților publice locale în implementarea proiectelor de dezvoltare a infrastructurii;- Reducerea veniturilor populației și imposibilitatea plății serviciilor de utilități publice;- Depopularea spațiului rural în lipsa intervențiilor prompte de susținere a natalității, de atragere a tinerilor și familiilor din mediul urban, de atragere de noi investiții.

1.2.5. Servicii publice

Educație

Unități de învățământ

Conform Institutului Național de Statistică, în comuna Paleu funcționează o unitate de învățământ preuniversitar (Școala cu clasele I-IV), amplasată în reședința comunei. Pe lângă aceasta există și alte 5 structuri de învățământ fără personalitate juridică (3 grădinițe cu program normal și 2 școli cu clasele I-IV).

În comuna Paleu funcționează doar structuri și unități de învățământ preșcolar și primar, pentru nivelul gimnazial, liceal și superior populația din comună fiind nevoită să frecventeze unități educaționale din alte localități (în speță, din municipiul Oradea).

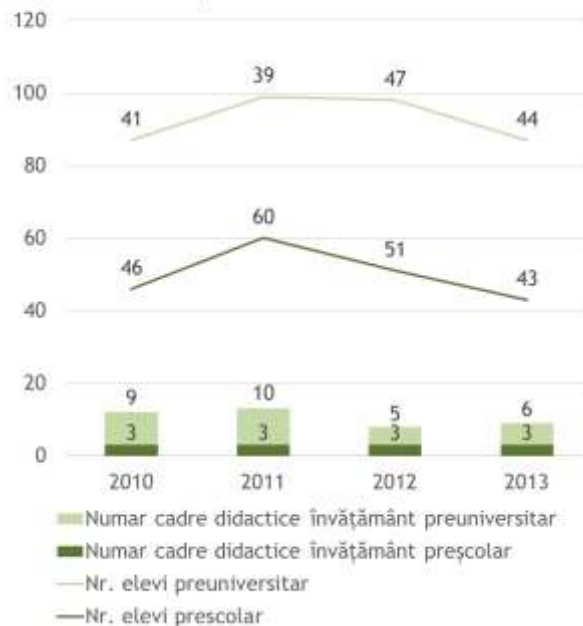
Populația școlară

Comuna Paleu este localitatea componentă a Zonei Metropolitane Oradea cu cea mai redusă populație școlară (88 elevi), doar 1,8% din populația școlară din mediul rural al ZMO frecventând unitățile de învățământ din Paleu.

Din cei 88 elevi înregistrați în Paleu în anul 2015, 47% sunt înscriși în învățământul preșcolar (43 persoane) și 53% în învățământul primar (45 persoane).

În perioada 2010 - 2015, ritmul mediu anual de creștere a populației școlare din comuna Paleu a fost de 0, adică nivelul s-a menținut, în timp ce în același interval populația școlară din Zona Metropolitană Oradea a scăzut în medie anual cu 5,58 procente.

Evoluția populației școlare și a personalului didactic, în perioada 2010 - 2013

Cadrele didactice

Serviciile educaționale sunt furnizate de un număr de 9 cadre didactice, dintre care 3 predau în grădinițele cu program normal din comună și 6 în școlile primare. De la înființarea comunei Paleu, în anul 2003, și până în prezent, numărul de cadre didactice a crescut cu 5 persoane, ajungând la 12 cadre didactice în anul 2010, apoi a scăzut la 9.

Cadrele didactice din comuna Paleu reprezintă doar 2,27% din personalul didactic din localitățile rurale ale Zonei Metropolitane Oradea, Paleu fiind comuna cu cel mai redus număr de cadre didactice din zonă.

Deși numărul de cadre didactice este foarte mic în comparație cu situația din alte localități componente ale ZMO, personalul didactic din comuna Paleu este relativ suficient în raport cu populația școlară. Astfel, la un cadru didactic revin 9,67 elevi, cu 26,3% mai puțini decât în Zona Metropolitană Oradea.

Un grad ușor mai ridicat de solicitare a cadrelor didactice este întâlnit în ceea ce privește învățământul

preșcolar unde la un cadru didactic revin 14,3 elevi (+8,9% față de nivelul zonal).

Infrastructură și dotări educaționale

Infrastructura și dotările educaționale din unitățile școlare din comuna Paleu sunt extrem de reduse, școlile și grădinițele de la nivel local dispunând doar de 4 săli de clasă. Conform Institutului Național de Statistică, în anul 2013 în unitățile educaționale din Paleu nu era înregistrat nici un laborator școlar, sală de gimnastică, teren de sport sau PC.

În ciuda numărului redus de săli de clasă din Paleu, numărul de elevi ce revin la o sală de clasă este de 21,75 persoane, cu 35,25% mai mic decât media din Zona Metropolitană Oradea.

Cultură

Principala instituție care asigură cadrul necesar desfășurării activităților culturale de la nivel local, este Căminul Cultural Paleu. Conform Institutului Național de Statistică, în Paleu nu funcționează nici o bibliotecă (publică sau școlară).

Deși nu deține obiective turistice incluse pe lista monumentelor istorice realizată de Ministerul Culturii și Cultelor și Institutul Național al Monumentelor Istorice, comuna Paleu se remarcă prin obiceiurile, tradițiile și portul popular care sunt specifice atât naționalității românești, cât și celei maghiare. Costumele populare pot fi admirate, de regulă, la diverse manifestări culturale organizate la nivel local, precum „Zilele Comunei Paleu”, „Balul Strugurilor” sau în cadrul altor activități culturale - artistice.

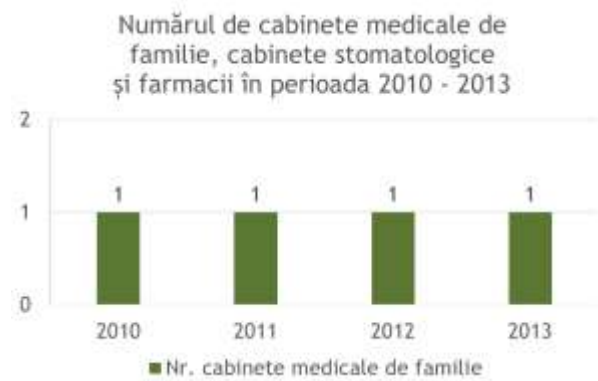
În comuna Paleu funcționează mai multe asociații care au profil cultural. Una dintre acestea este Asociația Pro Paleu care are ca obiectiv contribuirea și susținerea dezvoltării economice și socio-culturale a comunei Paleu. În domeniul sportiv se remarcă Clubul Sportiv Bioland Paleu - are ca scop dezvoltarea armonioasă, fizică și morală a tinerilor, sporirea capacităților fizice și intelectuale ale persoanelor de toate vârstele, prin răspândirea practicării fotbalului și altor discipline sportive și Clubul Sportiv Comunal Paleu, care vizează dezvoltarea fizică a tinerilor.

Sănătate

Unități sanitare

Potrivit Institutului Național de Statistică, în comuna Paleu funcționează un singur cabinet medical de familie. Astfel, Paleu este localitatea cu cea mai slab dezvoltată infrastructură sanitară din Zona Metropolitană Oradea. Distanța redusă dintre Paleu și municipiul Oradea face ca majoritatea populației să apeleze la serviciile medicale din reședința județului Bihor.

La 10.000 de locuitori, în comuna Paleu revin 4,12 cabinete medicale de familie, deci cu 25,1% mai puține decât în Zona Metropolitană Oradea.

Personal medical

În ceea ce privește personalul medical din comuna Paleu, serviciile de specialitate sunt furnizate de un medic de familie și o persoană angajată ca personal mediu sanitar.

Asistență socială

Comuna Paleu totaliza în 2015, un număr de 453 pensionari, reprezentând circa 17,11% din populația stabilă a localității. Numărul pensionarilor a scăzut, în perioada 2010 - 2015, cu un procent de 4,42%.

Pensionarii din Paleu reprezintă doar 0,72% din numărul total de pensionari din Zona Metropolitană Oradea.

În ceea ce privește numărul beneficiarilor de ajutor social, potrivit Primăriei Comunei Paleu, la nivel local, există 6 persoane care beneficiază de ajutor social.

Salubritate

Populația comunei Paleu dispune de servicii de salubritate, Primăria Comunei delegând acest serviciu operatorului S.C. Compania Reosal S.A, care se ocupă de pre colectarea, colectarea și transportul deșeurilor municipale în baza Contractului de delegare a gestiunii serviciului pentru comunele Biharia, Borș, Cetariu, Oșorhei, Paleu, Sînmartin, Sălard, Toboliu).

La nivel local se practică colectarea separată a deșeurilor, infrastructura de salubritate fiind formată din 1.119 pubele de 120 l și 12 containere de 1.100 l (conform planului „Sistem de Management Integrat al Deșeurilor în județul Bihor”).

Potrivit planului „Sistem de Management Integrat al Deșeurilor în județul Bihor”, cantitatea totală de deșeuri colectată pe an de către operatorul de salubritate, este de 603,33 tone, media pe cap de locuitor fiind de 227,72 kg.

Deșeurile colectate din Paleu sunt depozitate la centrul ecologic de deșeuri din municipiul Oradea, care este primul depozit ecologic din regiune. Acesta a fost realizat în cadrul unui parteneriat public privat, operatorul fiind S.C. Ecobihor S.R.L. Oradea. Capacitatea proiectată estimată a depozitului este de 3.800.000 m³, centrul urmând a asigura depozitarea deșeurilor din județul Bihor până în anul 2025.

Situații de urgență

În comuna Paleu nu funcționează unități ISU, singurele din Zona Metropolitană Oradea fiind cele din municipiul

Oradea și comuna Sînmartin: Detașamentul 1 Pompieri Oradea, Detașamentul 2 Pompieri Oradea și Garda de Intervenție 1 Mai.

În cadrul Detașamentului 1 Pompieri Oradea funcționează, începând cu anul 1993, Serviciul Mobil de Urgență, Reanimare și Descarcerare (SMURD). Totodată, începând cu anul 2005 a fost înființată și o grupă de salvatori de la înec.

Siguranță și ordine publică

La nivelul județului Bihor, rata infracționalității a fost în scădere în ultimii ani, de la 1290 infracțiuni/100.000 locuitori, înregistrate în anul 2010, ajungându-se la 944 infracțiuni la 100.000 locuitori, în anul 2013. Pe de altă parte, în perioada 2012-2013 rata criminalității a urmat de asemenea un trend descendent, ajungând de la 264 persoane condamnate definitiv la 100.000 locuitori în anul 2012, la doar 209 persoane condamnate definitiv în anul 2013.

Transport public

Populația din comuna Paleu beneficiază de un serviciu comercial de transport județean contractat de către Consiliul Județean Bihor cu diverși operatori privați. Deoarece comuna Paleu nu face parte din Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Transregio, serviciul de transport prestat la nivelul comunei pe relația Paleu - Oradea și retur nu este unul de tip integrat. În consecință, Consiliul Local nu are competența să aprobe programul de transport, stațiile și tarifele pentru cetățenii comunei, acestea fiind decise de către operatorii de transport privați, respectiv Consiliul Județean Bihor.

Analiza SWOT

Puncte tari	Puncte slabe
<p>Educație</p> <ul style="list-style-type: none"> - Numărul redus de elevi raportat la cadrele didactice existente; - Existența unui număr suficient de săli de clasă, în raport cu populația școlară; <p>Cultură</p> <ul style="list-style-type: none"> - Organizarea anuală a unor manifestări cultural-artistice cu tradiție în comună: „Zilele Comunei Paleu”, „Balul Strugurilor” etc; - Existența la nivel local a unor organizații / asociații cu profil cultural: Asociația Pro Paleu, Clubul Sportiv Bioland Paleu, Clubul Sportiv Comunal Paleu; - Eterogenitatea etnică a populației din comună, care a menținut o cultură locală cu tradiții remarcate la nivel transfrontalier; <p>Asistență socială</p> <ul style="list-style-type: none"> - Numărul redus de pensionari din comună; - Numărul redus al persoanelor care beneficiază de ajutor social; <p>Salubritate</p> <ul style="list-style-type: none"> - Furnizarea serviciului de salubritate în baza delegării către S.C. Compania Reosal S.A.; - Deținerea de către operatorul de salubritate de echipamente relativ noi și moderne; - Cantitatea de deșuri colectată pe cap de locuitor la nivel local se află sub media de deșuri colectate per locuitor în ZMO; - Organizarea de către S.C. Compania Reosal S.A. și Bene International, a unor acțiuni de colectare a DEEE, inclusiv în comuna Paleu; - 	<p>Educație</p> <ul style="list-style-type: none"> - Trendul descendent al numărului de cadre didactice în ultimii ani; - Trendul descendent al populației școlare în perioada 2010 - 2013; - Lipsa dotărilor din unitățile de învățământ: laboratoare școlare, săli de gimnastică, terenuri de sport, PC-uri; <p>Cultură</p> <ul style="list-style-type: none"> - Lipsa unei biblioteci în comună; - Slaba promovare a patrimoniului cultural local; - Numărul redus de cămine culturale la nivel local; <p>Sănătate</p> <ul style="list-style-type: none"> - Infrastructura sanitară foarte slab dezvoltată, în comună funcționând doar un cabinet medical de familie; - Insuficiența personalului medical raportat la volumul demografic; <p>Asistență socială</p> <ul style="list-style-type: none"> - Lipsa ONG-urilor cu profil social; - Lipsa furnizorilor publici de servicii sociale; <p>Alte servicii publice</p> <ul style="list-style-type: none"> - Lipsa unui serviciu de transport public integrat;
Oportunități	Amenințări
<p>Educație</p> <ul style="list-style-type: none"> - Înființarea unei școli gimnaziale prin intermediul fondurilor structurale sau a fondurilor guvernamentale; - Posibilitatea accesării fondurilor structurale sau fondurilor guvernamentale în vederea dezvoltării unităților de învățământ; - Posibilitatea dezvoltării de parteneriate între instituțiile educaționale din comună și alte unități din țară și străinătate; - Posibilitatea preluării și adaptării modelelor de bună practică din țările Uniunii Europene, cu privire la activitățile didactice; - Înființarea unui program de tip „After school”; 	<p>Educație</p> <ul style="list-style-type: none"> - Slaba motivare a cadrelor didactice poate duce la plecarea profesorilor bine pregătiți din sistem; - Creșterea ratei abandonului școlar pe fondul insuficiențelor materiale și financiare, cauzate de criza economică; - Creșterea numărului de persoane care au absolvit doar învățământul primar, ca urmare a lipsei unei unități gimnaziale în comună; - Modificările repetate ale legislației în vigoare, pot duce la scăderea performanțelor școlare; - Incapacitatea susținerii co-finanțării proiectelor de dezvoltare a infrastructurii educaționale.

Cultură

- Înființarea unei biblioteci comunale;
- Posibilitatea accesării fondurilor europene nerambursabile pentru activități culturale;

Sănătate

- Existența fondurilor europene pentru înființarea, reabilitarea și dotarea corespunzătoare a structurilor sanitare;
- Implementarea unor campanii de educare a populației cu privire la domeniul sănătății;

Asistență socială

- Posibilitatea accesării fondurilor structurale europene;
- Stabilirea unei structuri consultative în cadrul căreia reprezentanții principalelor instituții (medic, preot, polițist etc) de la nivel local, pot dezvolta componenta voluntară;

Salubritate

- Reînnoirea echipamentelor utilizate de S.C. REOSAL S.A. pentru asigurarea serviciului de colectare a deșeurilor;
- Implementarea de campanii de conștientizare a populației privind beneficiile colectării selective a deșeurilor;
- Existența fondurilor europene direcționate către proiecte în domeniul salubrității;
- Dezvoltarea de unități de valorificare energetică și materială a deșeurilor;

Alte servicii publice

- Implementarea de sisteme de supraveghere video în spațiile publice care înregistrează rate ale infracționalității ridicate;
- Crearea unui serviciu de transport public la nivelul întregii Zone Metropolitane Oradea, care să deservească și populația din comuna Paleu.

Cultură

- Scăderea interesului populației pentru cultură, pe fondul dificultăților financiare întâmpinate în ultimii ani;
- Lipsa interesului tinerilor pentru menținerea tradițiilor și obiceiurilor din comună;

Sănătate

- Migrarea cadrelor medicale în străinătate, ca urmare a nivelului salarial scăzut;
- Efectele negative ale accentuării fenomenului de îmbătrânire și îmbolnăvire a populației;
- Posibilitățile limitate ale autorităților publice locale de susținere financiară a investițiilor;

Asistență socială

- Plecarea personalului specializat din sistem, ca urmare a salarizării nemotivante;
- Lipsa ofertelor de muncă pentru grupurile vulnerabile;
- Capacitatea redusă a instituțiilor publice de a cofinanța proiecte sociale;

Salubritate

- Lipsa susținerii financiare a serviciului de colectare a deșeurilor;

Alte servicii publice

- Creșterea numărului de autoturisme achiziționate de către locuitorii comunei, pe fondul unei calități reduse a serviciului de transport public local.

1.2.6. Dezvoltare economică

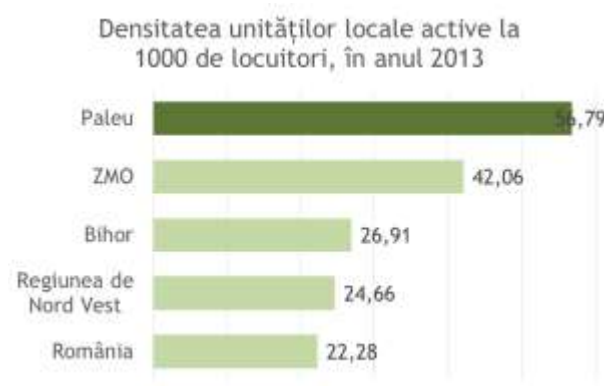
Demografia unităților locale active

Numărul unităților locale active

În județul Bihor, în anul 2013, figurau 16763 unități locale active, reprezentând 23,90% din unitățile locale active de la nivelul Regiunii Nord Vest. Din totalitatea unităților locale active din județul Bihor, 86,87% sunt microîntreprinderi (0-9 salariați), 10,97% întreprinderi mici (10-49 salariați), 1,84% întreprinderi mijlocii (50-249 salariați) și 1,32% întreprinderi mari (250 salariați și peste).

În comuna Paleu au fost active 138 de unități locale, în anul 2013, reprezentând 1,2% din unitățile locale active din Zona Metropolitană și 13,62% din unitățile locale active din mediul rural al Zonei Metropolitane.

Raportat la populația din 2013, densitatea întreprinderilor este de 56,8‰ la nivelul comunei Paleu, valoare superioară valorii de 42,06 întreprinderi / 1.000 locuitori, de la nivelul Zonei Metropolitane, dar și peste valoarea de la nivel județean (25,9‰), respectiv național (22,28‰).

În anul 2013, sectorul serviciilor cuprinde 40,26% din totalul unităților locale active la nivel județean, fiind urmat, în funcție de ponderea firmelor care activează în cadrul respectivului sector, de: comerț (34,86%), industrie (11,49%), construcții (9,43%) și agricultură (3,44% din totalul unităților locale active la sfârșitul anului 2013).

Cele mai multe unități locale active din comuna Paleu sunt concentrate în sectorul serviciilor (42,8%) și al comerțului (35,5%). Unitățile locale active din construcții reprezintă 10,1%, cele din industrie 9,4% și cele din agricultură 2,2%.

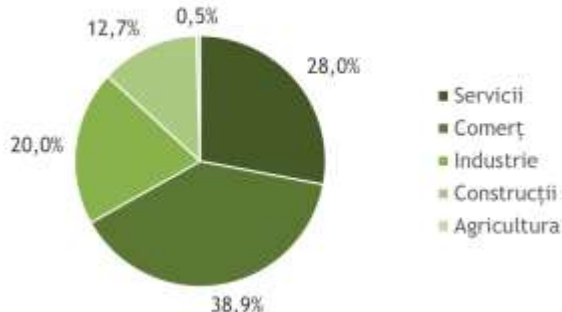

Cifra de afaceri a unităților locale active

Cifra de afaceri realizată în 2013 de către unitățile locale active din județul Bihor, a totalizat 27.555 (2012) și respectiv 26.834 (2013) milioane RON, reprezentând 25,07% din totalul regional (2012).

În anul 2013, din cifra de afaceri realizată la nivel județean, 81,12% se datorează unităților locale active din Zona Metropolitană Oradea.

Distribuția cifrei de afaceri a unităților locale active pe sectoare în anul 2013

În același an, unitățile locale active din comuna Paleu au realizat 87,18 milioane RON, adică 0,4% din cifra de afaceri realizată la nivelul Zonei Metropolitane Oradea.

Atât la nivelul Zonei Metropolitane Oradea cât și la nivel județean, regional și național, unitățile locale active din comerț realizează cea mai ridicată cifră de afaceri, acestea fiind urmate de unitățile locale active din industrie. În comuna Paleu unitățile locale active din comerț și servicii realizează cea mai mare parte din cifra de afaceri de la nivel local, de 38,85%, respectiv 27,98%. Unitățile din sectorul de construcții au obținut 12,71%, cele din industrie 19,96% și cele din agricultură 4,81% din cifra de afaceri totală.

Activitățile economice care au realizat cea mai însemnată cifră de afaceri la nivelul unităților locale active din comuna Paleu, sunt comerțul (33,87 mil. lei RON), serviciile (24,39 mil. lei RON), industrie (17,40 mil. lei RON) și construcții (11,08 mil. lei RON).

Forța de muncă

Resursele de muncă

Resursele de muncă din județul Bihor, în 2013, erau de 375,5 mii persoane, înregistrând o creștere continuă în ultimii ani. Astfel, față de anul anterior, resursele de muncă de la nivelul județului au crescut cu 0,03% (+112 persoane), iar față de anul 2010 s-a înregistrat o creștere cu 0,93% (+3492 persoane).

Populația ocupată civilă, la nivelul anului 2013, era de 266,4 mii persoane. Populația ocupată civilă la nivelul județului Bihor a cunoscut o creștere în perioada 2010 -

2012, după care, începând din 2013 înregistrează reduceri. Astfel, populația ocupată civilă din anul 2013 înregistra o reducere cu 0,04% față de anul 2012 și o creștere cu 0,4% față de anul 2010, evoluții similare cu cele de la nivel regional și național.

Rata de ocupare a resurselor de muncă pentru județul Bihor este de 70,9%, semnificativ mai ridicată față de cea înregistrată la nivelul Regiunii Nord Vest (66,9%) și față de nivelul național (60,9%). Totuși, în comparație cu anul 2010, se înregistrează o reducere a ratei de ocupare (71,4%), involuție similară cu cele de la nivel regional și național.

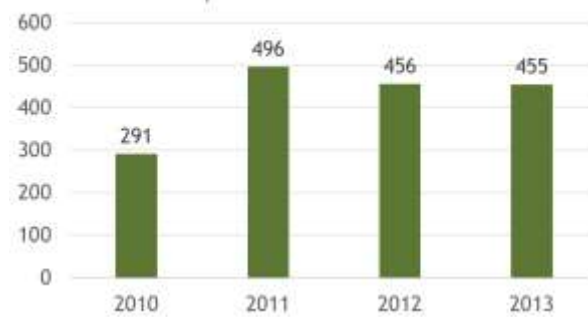
De altfel, pe întreaga perioadă analizată, rata de ocupare a resurselor de muncă din județul Bihor se menține superioară celei de la nivel regional și național.

Salariați

Numărul mediu al salariaților din comuna Paleu a fost de 455 persoane în anul 2013, cu 1 persoană mai mult decât în anul anterior. Față de situația existentă în anul 2010, numărul mediu al salariaților a crescut cu 164 persoane (+63,96%).

Numărul mediu al salariaților din comuna Paleu reprezintă 0,01% din totalul salariaților din Zona Metropolitană Oradea.

Evoluția numărului mediu al salariaților în perioada 2010 - 2013

Câștigul salarial mediu net lunar

În anul 2013, câștigul salarial mediu net lunar în județul Bihor a fost de 1155 lei, ușor mai scăzut decât cel înregistrat la nivelul Regiunii Nord Vest (86,07% din valoarea acestuia). Raportat la salariul mediu net de la nivel național, cel înregistrat la nivelul județului Bihor reprezenta aproximativ 73,15%.

Ca evoluție, se înregistrează o tendință de accentuare a decalajelor dintre salariul mediu net lunar la nivelul județului Bihor și cel de la nivelul regional și, mai ales, de la nivelul național.

Numărul șomerilor

La nivelul anului 2013, rata șomajului în județul Bihor a fost de 3,7%, inferioară celei de la nivel regional (4,1%) și național (5,7%). De altfel, rata șomajului la nivelul județului Bihor înregistrează, în ultimii ani, valori semnificativ mai reduse decât cele de la nivel regional și, în special, național.

La începutul anului 2015, în comuna Paleu erau înregistrați 20 șomeri, reprezentând 1% din șomerii din Zona Metropolitană Oradea. Conform ultimelor date statistice, în bazele de date ale Agenției Județene pentru Ocuparea Forței de Muncă Bihor erau înregistrați 20 șomeri, cu 1 persoană mai puțin decât în aceeași perioadă a anului precedent

Agricultură

Calitatea solurilor

Solul este o materie complexă din punct de vedere al compoziției minerale, organice și organo-minerale, reprezintă sursa principală de aprovizionare a plantelor cu elemente nutritive, asigurând perpetuarea florei și faunei în numeroase lanțuri trofice. Este constituit din punct de vedere fizic, din particule solide, apă și aer. Acestea, împreună cu depunerile de natură organică și anorganică pe sol, conduc la accelerarea proceselor fizico-chimice care au loc la nivelul solului în mod continuu.

Terenurile agricole ale județului Bihor sunt acoperite cu o varietate mare de tipuri de sol. Predomină solurile luvice și luvisolurile, reprezentând 105.602 Ha, adică o suprafață de 29,07%, urmate în ordine descrescândă de brune eumezobazice, soluri aluviale, brune argiloiluviale, cernoziomuri etc. Cele mai mici suprafețe sunt reprezentate de planosoluri, reprezentând 390 Ha, soluri brun roșcate 320 Ha și brun roșcate luvice 279 Ha.

Solurile din zona Metropolitană Oradea se înscriu în categoria solurilor cu clase de bonitate ridicate, fiind favorabile agriculturii.

Repartiția terenurilor agricole

Cea mai mare parte a suprafeței comunei Paleu este ocupată de terenurile agricole (54,74% din suprafața totală), utilizate în principal pentru cultivarea porumbului, grâului, leguminoaselor de câmp și plantelor de nutreț.

Terenurile neagricole ocupă o suprafață de 2166 ha, reprezentând 45,26% din totalul fondului funciar.

Județul Bihor se remarcă prin potențialul agricol, având o productivitate medie la hectar a principalelor culturi ridicate, comparativ cu nivelul regional și național. De asemenea, Zona Metropolitană Oradea poate fi caracterizată de același potențial agricol.

În anul 2014 erau înscrise 15 grupuri de producători de produse agricole vegetale și animale, la nivelul județului Bihor, dintre care 10 în Zona Metropolitană Oradea.

La nivelul comunei Paleu nu funcționează niciun grup de producători.

Distribuția fondului funciar, pe categorii de folosință, în anul 2013

Zootehnie

Pășunile și fânețele din comuna Paleu reprezintă 22,4% din suprafața totală a comunei și 33,7% din suprafața agricolă.

În prezent, în comuna Paleu sunt înregistrate 7707 capete de animale: 68 bovine, 423 porcine, 1300 oi, 180 capre, 45 cai, 5200 păsări de curte, 358 familii de albine și 125 iepuri.

Pomicultură

În Zona Metropolitană Oradea se regăsesc 28,81% din suprafețele cu livezi și pepiniere pomicole din județul Bihor. Din localitățile componente Zonei Metropolitane se disting municipiul Oradea și comuna Paleu, care dețin 96,8% din terenurile ocupate de livezi și pepiniere pomicole din arealul studiat.

În județul Bihor, principalele livezi sunt cele de prune, mere, pere, piersici și nectarine, caise și vișine, zarzăre și nuci.

Piscicultura

Rețeaua hidrografică și condițiile climatice ale județului Bihor oferă posibilitatea dezvoltării sectorului piscicol. În iunie 2011, în Zona Metropolitană Oradea erau înscrise 9 amenajări piscicole din cele 61 de amenajări de la nivel județean.

La nivelul comunei Paleu există două amenajări piscicole: Amenajarea piscicolă Săldăbagiu de Munte și Amenajarea piscicolă Paleu, ambele fiind de tip crescătorie. Suprafața totală a amenajărilor piscicole din comuna Paleu este de 18,6 ha, reprezentând 12% din suprafața totală a amenajărilor din ZMO.

Amenajările piscicole din zonă sunt populate în special cu crap, dar se mai găsesc: caras, fitofag, novac, știucă și somn.

Industrie și construcții

Industrie

Situarea favorabilă pe granița de vest, dezvoltarea industrială a zonei, o infrastructură bine dezvoltată precum și forța de muncă disponibilă și calificată în ramuri diverse, sunt atribute specifice județului Bihor. Principalele ramuri industriale ale județului Bihor sunt: industria extractivă și prelucrarea țițeiului, industria pielăriei și încălțămintei, industria mobilei, industria chimică, industria confecțiilor, industria materialelor de construcții, industria construcțiilor, industria alimentară etc.

Sectorul industrial a avut, în anul 2013, o contribuție de 29,52% (3.424,2 mil. lei) în valoarea adăugată brută realizată în județul Bihor. Comparativ cu anii anteriori, valoarea adăugată brută din industrie la nivel județean s-a dublat (1.550,5 mil. lei în 2003, 3.391,7 mil. lei în 2008). Însă, a scăzut față de anul 2014, când această valoare era de 4.007,3 mil. lei, ceea ce indică o scădere cu 14,55%.

Cu toate acestea, industria este cel mai important sector al economiei județene, urmat de comerț (22,33% din VAB Bihor în 2013), transport, depozitare și comunicații (32,16%), agricultură, vânătoare și silvicultură (7,24%) și construcții (8,75%).

În anul 2013, în județul Bihor au fost înregistrate 2.006 unități locale active în industrie, acestea realizând o cifră de afaceri de 9.176 mil. lei. În același an, în Zona Metropolitană Oradea funcționau 61,17% din unitățile locale active la nivel de județ, totalizând 67,28% din cifra de afaceri județeană, la nivelul sectorului industrial.

Cele 13 unități locale active din sectorul industrie din comuna Paleu au realizat, în anul 2013, o cifră de afaceri de 17,406 milioane lei, reprezentând doar 1,5% din cifra de afaceri din sectorul industrial a unităților locale active din Zona Metropolitană Oradea.

În comuna Paleu, principala ramură industrială, după valoarea cifrei de afaceri obținute, este industria alimentară.

Alte domenii existente în economia locală sunt: fabricarea produselor textile, fabricarea articolelor de îmbrăcăminte, fabricarea de mobilă și colectarea și epurarea apelor uzate.

Construcții

Sectorul de construcții este unul din sectoarele importante ale economiei județului Bihor, în anul 2013 având o contribuție de 8,75% în valoarea adăugată brută. În perioada 2011 - 2012, valoarea adăugată brută a sectorului de construcții a crescut cu 24,06%.

În anul 2013, în județ, au fost înregistrate 1.524 unități locale active care au realizat o cifră de afaceri de 1.524 milioane lei RON. Zona Metropolitană Oradea concentrează 67,19% din unitățile locale active din județ, acestea realizând 76,12% din cifra de afaceri.

Evoluția sectorului de construcții a cunoscut o decădere, atât la nivel național cât și județean, în perioada 2008 - 2010, apoi alte fluctuații în perioada 2010 - 2014. Restrângerea acestei activități economice se poate observa prin analiza autorizațiilor de construcții eliberate la nivel local.

Comuna Paleu este una dintre localitățile rurale ale Zonei Metropolitane Oradea care a beneficiat de cele mai numeroase autorizații de construcții în perioada 2008 - 2010. În anul 2015, au fost emise 46 autorizații de construcție, în scădere cu 67,3% față de anul 2010.

Comerț și servicii

Comerț

Așa cum a fost prezentat mai sus, sectorul comerțului este cel de-al doilea sector economic din cadrul județului, având o contribuție de 22,32% (2.589,5 lei) în Valoarea adăugată brută județeană - 2012.

În sectorul de comerț au fost înregistrate 5844 unități locale active, care au realizat o cifră de afaceri de 11.389, milioane lei, la nivel județean, în 2013. În Zona Metropolitană Oradea funcționau 70% din unitățile locale active din județ, realizând 86% din cifra de afaceri județeană în cadrul sectorului de comerț.

În anul 2013, în comuna Paleu erau înregistrate 49 unități locale active în comerț, reprezentând 1,21% din totalul Zonei Metropolitane Oradea. Acestea au realizat o cifră de afaceri de 33,9 mil. lei, adică 0,35% din Zona Metropolitană Oradea.

Servicii

La nivelul județului Bihor, serviciile cu cel mai ridicat aport în valoarea adăugată brută sunt reprezentate de transport, depozitare și comunicații (32,16% din VAB - 2013) și tranzacții imobiliare și alte servicii (10,2% din VAB).

În anul 2013, numărul unităților locale active din servicii de la nivelul județului Bihor a fost de 6.748 unități, acestea realizând o cifră de afaceri de 4.744 milioane lei. Unitățile locale active din sectorul serviciilor din Zona Metropolitană Oradea reprezintă 74% din totalul din județ, iar cifra de afaceri a acestora deține o pondere de 85%.

În comuna Paleu au fost înregistrate 1,18% din unitățile locale active din Zona Metropolitană Oradea din

sectorul serviciilor, acestea realizând 0,6% din cifra de afaceri de la nivelul zonei, în anul 2013.

Principalele servicii, după cifra de afaceri obținută în 2013, la nivelul comunei Paleu, sunt cele de transport și depozitare, activități profesionale, științifice și tehnice, informații și comunicații, activități de servicii administrative și activități de servicii suport și tranzacții imobiliare.

Structuri de sprijin al afacerilor

Camera de Comerț, Industrie și Agricultură Bihor

Este o organizație independentă, neguvernamentală și non-profit, care sprijină înființarea și dezvoltarea afacerilor în județul Bihor, punând la dispoziția celor interesați o gamă largă de servicii specializate: asistență pentru înființarea unei afaceri și întocmirea documentației necesare; informații referitoare la surse de finanțare a afacerilor și la modul de accesare a acestora; întocmirea de planuri de afaceri, studii de piață, planuri de marketing, proiecte pentru obținerea de finanțări nerambursabile și rambursabile; promovarea potențialului economic al firmelor din județ pe piața națională și internațională; găsirea de parteneri de afaceri și medierea contactelor de afaceri; informații referitoare la firmele din județ; eliberarea de certificate de origine a mărfurilor, certificate de forță majoră, vizarea facturilor și a altor documente comerciale; eliberarea de recomandări și certificate de bonitate; consultanță de afaceri, financiar-contabilă, juridică; asistență juridică la încheierea și derularea contractelor comerciale; organizarea de târguri și expoziții, misiuni economice, parteneriate de afaceri, în țară și în străinătate; programe de pregătire profesională, programe de instruire în domeniul afacerilor, seminarii; acces la biblioteca instituției; arbitraj comercial; înscrierea gajurilor în arhiva electronică de garanții reale mobiliare.

Oficiul Registrului Comerțului Bihor

Oficiul Registrului Comerțului este instituția abilitată de lege să efectueze înregistrarea firmelor în județul Bihor. Pe lângă activitatea de înregistrare propriu-zisă, această instituție oferă și servicii de consiliere

pentru înființarea unei afaceri, de întocmire a actelor necesare și reprezentare în fața instanțelor competente să autorizeze înființarea firmei, precum și de obținere a avizelor necesare desfășurării activității.

Etapele ce trebuie parcurse pentru înființarea unei afaceri sunt: rezervarea denumirii; întocmirea actului constitutiv; alcătuirea dosarului de înmatriculare; obținerea avizelor; înmatricularea societății.

Agenția pentru Dezvoltare Regională Nord Vest - Biroul Județean Bihor

Agenția pentru Dezvoltare Regională Nord-Vest acționează în județul Bihor prin intermediul Biroului Județean, în scopul implementării la nivel local a politicii de dezvoltare regională.

Agenția de Dezvoltare Regională Nord-Vest, organism executiv al Consiliului pentru Dezvoltare Regională, prin competențele sale de planificare strategică este forța motrice a dezvoltării durabile a regiunii.

Agenția susține dezvoltarea și interesele de dezvoltare ale comunităților locale, fiind puntea de legătură între acestea, autoritățile naționale și instituțiile europene relevante.

Agenția urmărește implementarea politicilor de coeziune economică și socială la nivelul regiunii, promovează și implementează programe de dezvoltare și asigură serviciile necesare comunităților și investitorilor pentru maximizarea beneficiilor economice și sociale la nivelul regiunii.

Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă Bihor

Agenția pentru ocuparea forței de muncă oferă angajatorilor și persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă următoarele servicii: măsuri pentru stimularea ocupării forței de muncă prin creșterea șanselor de ocupare a persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă; măsuri pentru stimularea angajatorilor în vederea încadrării în muncă a șomerilor și crearea de noi locuri de muncă.

Federația Patronilor Bihor

Federația Patronilor Bihor este o organizație neguvernamentală, apolitică, non profit, înființată în anul 1991, cu statut și personalitate juridică proprie. Scopul Federației este sprijinirea inițiativei particulare și reprezentarea intereselor oamenilor de afaceri din județul Bihor.

Federația Patronilor Bihor este cea mai veche organizație patronală județeană din țară.

Principalul rol asumat este de a veni în întâmpinarea problemelor generale și punctuale ale firmelor bihorene și de a ajuta la soluționarea lor. Acționează în direcții considerate prioritare pentru mediul economic și pentru interesele membrilor.

În vederea sprijinirii dezvoltării sectorului de afaceri, Federația Patronilor Bihor colaborează cu organizații similare din țară și din străinătate, precum și cu un număr însemnat de organizații și instituții finanțatoare.

Asociația Firmelor Bihorene

Este o organizație patronală care își propune să reprezinte în mod real cele peste 30.000 de societăți comerciale active din județul Bihor.

La inițiativa înființării AFB au subscriș, ca membri fondatori, managerii celor mai importante 50 de firme din județul Bihor.

Printre obiectivele strategice urmărite de AFB:

- Dezvoltarea și promovarea culturii antreprenoriale
- Satisfacerea necesităților specifice activității societăților comerciale și a întreprinzătorilor independenți prin activități de reprezentare, asistență, consultanță și instruire
- Crearea unui mediu favorabil activităților economice private și stimulatив pentru investițiile autohtone și străine
- Sprijinirea consolidării și dezvoltării sectorului întreprinderilor mici și mijlocii
- Creșterea competitivității mediului de afaceri prin stimularea accesului la inovație și cercetare
- Dezvoltarea întreprinderilor private în concordanță cu principiile dezvoltării durabile
- Dezvoltarea capitalului uman în economie

- Modernizarea rolului autorităților administrației publice centrale și locale, în sensul orientării către organizații, firme și cetățeni și creșterii eficienței activității.

Asociația pentru Promovarea Turismului din Oradea și regiune

Membrii fondatori sunt S.C. Eurobusiness Parc S.A., Societatea Lotus Center, Societatea Calipso S.A.- Double Tree by Hilton Oradea, Societatea Aba Turism S.A. Ramada Oradea, Societatea Continental Forum Oradea S.A., Societatea Aqua President S.R.L. și Societatea Turism Felix S.A.

Această asociație a fost constituită în scopul promovării și dezvoltării turismului din Oradea și din regiune. Obiectivele asociației se regăsesc în scopul stimulării și sprijinirii dezvoltării locale, regionale și naționale prin inițiative, activități și măsuri care să crească numărul de turiști, să dezvolte și să promoveze turismul din Oradea și din regiune, în totalitatea diversității sale, atât în țară, cât și în străinătate, precum și să realizeze sau să acorde suportul necesar elaborării și implementării strategiilor de dezvoltare a turismului local, regional și național ținând cont de principiile turismului durabil.

Școala profesională EuroBusiness Oradea

Membrii fondatori sunt Primăria Municipiului Oradea, SC EurobusinessParc Oradea SA, Inspectoratul Școlar Județean Bihor, Colegiul Tehnic, parteneri media și companiile private, care reprezintă cei mai mari angajatori pe piața forței de muncă locală.

Această inițiativă are ca și scop crearea unui cadru optim pentru susținerea învățământului profesional și a performanței în învățământul preuniversitar din județul Bihor.

În mod specific, acest parteneriat urmărește pregătirea forței de muncă locale în conformitate cu cerințele mediului de afaceri, fiind în mare măsură dedicat pregătirii elevilor în meseriile și calificările profesionale cerute de marii angajatori localizați în Parcurile Industriale și în municipiul Oradea.

Misiunea asumată urmărește pregătirea elevilor capabili de performanță, prin activități extrașcolare în cadrul grupelor de excelență, în concordanță cu

standardele Uniunii Europene și cu specificul societății românești; promovarea învățământului profesional și creșterea atractivității acestuia în rândul elevilor cu pregătire medie.

Activitățile urmărite la nivelul învățământului profesional sunt:

- Elaborarea de materiale didactice, manuale și adaptarea curriculei școlare la cerințele reale ale mediului de producție privat;
- Asigurarea accesului elevilor la practica în cadrul companiilor;
- Organizarea unor campanii media, apariții TV, comunicate de presă, film de promovare etc.
- Preselecția și evaluarea elevilor înscriși, în vederea selectării bursierilor;
- Susținerea financiară a profesorilor, maștrilor și tutorilor de practică din cadrul companiilor, prin acordarea de bonificații trimestriale;
- Dezvoltarea activității educaționale și de pregătire profesională prin organizarea de colocvii, dezbateri, conferințe, cursuri, tabere și vizite la companii din străinătate, inclusiv prin intermediul unor programe externe;
- Sprijin pentru organizarea, derularea, premierea elevilor participanți la olimpiadele și concursurile școlare, precum și pentru deplasarea lor la olimpiade și concursuri școlare în condiții de confort;
- Editarea, tipărirea de materiale și publicații care au legătura cu preocupările cadrelor didactice pentru specialitate sau metodică predării disciplinei.

Ideea centrului de excelență se bazează pe susținerea activității didactice de performanță la toate disciplinele, a asigurării unui cadru organizat pentru realizarea unui schimb de experiență eficient, modern și racordat la cerințele societății moderne; promovarea comunicării și colaborării între profesorii care obțin performanțe cu elevii, a schimbului de experiență și idei; sincronizarea realităților curriculumului și practicii școlare din învățământul preuniversitar, cu cerințele mediului universitar.

Fundația pentru Protejarea Monumentelor Istorice din Județul Bihor

Este o organizație neguvernamentală, cu scop nonprofit și nepatrimonial și fără caracter politic, având ca fondatori Consiliul Local Oradea și Consiliul Județean Bihor.

Obiectivele principale ale Fundației sunt legate atât de elaborarea și punerea în practică a programelor speciale de prevenire a degradării monumentelor din municipiu și din județul Bihor, cât și de derularea activității de execuție a unor lucrări de protejare, conservare, restaurare, respectiv de promovare a monumentelor istorice, de artă, de arhitectură și urbanistice a zonelor de protecție și a ansamblurilor istorice.

Scopul Fundației:

- asigură protecția monumentelor istorice, a zonelor de protecție ale acestora și a zonelor construite protejate (ansambluri urbane etc), aflate în domeniul public și privat al unităților administrativ - teritoriale din județul Bihor;
- colaborează cu compartimentele specializate ale altor autorități ale administrației publice locale, în cazul în care monumentele istorice zonele de protecție a acestora se află pe teritoriul mai multor unități administrativ teritoriale;
- elaborează și asigură programe speciale de prevenire a degradării monumentelor istorice și a zonelor de protecție a acestora din județul Bihor, cu respectarea avizului emis de către Ministerul Culturii și Cultelor sau, după caz, de către serviciile publice deconcentrate ale Ministerului Culturii și Cultelor;
- inițiază, realizează și derulează activități de execuție a unor lucrări de reconstrucție, conservare, restaurare, promovare a monumentelor istorice, de artă, de arhitectură și urbanistice a zonelor de protecție a acestora, precum și a zonelor protejate (ansambluri urbane etc), existente în municipiul Oradea și județul Bihor;
- realizează valorificarea de materiale de promovare a monumentelor istorice de artă, de arhitectură și urbanistice a zonelor de protecție a acestora, precum și a zonelor construite protejate (ansambluri urbane etc), existente în municipiul Oradea și în județul Bihor;
- participă la finanțarea lucrărilor de protejare a monumentelor istorice, a zonelor de protecție a

acestora și a zonelor construite protejate (ansambluri urbane, etc);

- sesizează organele competente pentru aplicarea și luarea de măsuri privind protejarea monumentelor istorice și a zonelor de protecție a acestora;
- organizează orice alte acțiuni compatibile cu obiectul de activitate.

Analiza SWOT

Puncte tari	Puncte slabe
<ul style="list-style-type: none"> - Densitatea întreprinderilor din comuna Paleu se situează peste media înregistrată în localitățile rurale ale zonei; - Amplasarea comunei la o distanță de 9 km de Municipiul Oradea și în apropiere de mai multe capitale europene; - Creșterea numărului mediu al salariaților în anul 2013 față de anul anterior - procente; - Accesul facil al investitorilor atât prin intermediul căilor rutiere, cât și prin intermediul Aeroportului Internațional Oradea; - Trendul descendent al numărului de șomeri înregistrați în perioada iunie 2010 - 2013; - Potențialul agricol ridicat al zonei: soluri fertile, productivitate ridicată, forță de muncă; - Ponderea ridicată a terenurilor agricole din totalul fondului funciar; - Existența resurselor necesare în vederea dezvoltării sectorului piscicol: amenajări piscicole, rețea hidrografică bogată etc. 	<ul style="list-style-type: none"> - Slaba diversitate economică a comunei; - Scăderea sectorului construcțiilor ca pondere în economia locală; - Lipsa grupurilor de producători agricoli; - Capacitatea scăzută a mediului de afaceri de a susține investiții pentru dezvoltare; - Slaba dezvoltare a spiritului antreprenorial; - Infrastructura tehnico - edilitară necorespunzătoare și care frânează dezvoltarea economică.
Oportunități	Amenințări
<ul style="list-style-type: none"> - Fondurile europene care sprijină dezvoltarea mediului antreprenorial; - Potențialul de dezvoltare logistică a comunei, ca urmare a poziționării în vecinătatea graniței României cu Ungaria; - Poziționarea comunei la o distanță de aproximativ 10 km de Aeroportul Internațional Oradea; - Amplasarea în apropierea graniței poate facilita dezvoltarea relațiilor de colaborare cu agenți economici și instituții publice din Ungaria; - Modernizarea și extinderea Aeroportului Internațional Oradea și includerea în ofertă a unor noi destinații; - Sporirea dezvoltării economice ca urmare a finalizării marilor proiecte de infrastructură din zonă: autostradă, drumuri expres etc. - Forța de muncă ieftină și calificată poate conduce la înființarea de noi antreprize; - Încurajarea și dezvoltarea parteneriatelor de tip public-privat; - Cooperarea mediului privat cu autoritățile publice locale, cu instituțiile de învățământ superior și cu centrele de cercetare și dezvoltare; - Existența programelor guvernamentale de susținere a sectorului IMM; - Politica Uniunii Europene privind activitățile din domeniul cercetării - inovării în cadrul microîntreprinderilor. 	<ul style="list-style-type: none"> - Nivel ridicat de fiscalitate și birocrație excesivă; - Lipsa lichidităților poate conduce la falimentarea unităților locale active de tip microîntreprinderi și chiar a celor medii; - Blocarea creditării din cauza crizei economice și a blocajelor financiare; - Lipsa informării populației cu privire la procedura de înființare a unei afaceri; - Resurse financiare insuficiente pentru finanțarea și co-finanțarea proiectelor europene; - Instabilitate legislativă; - Migrația forței de muncă calificată în afara județului și în afara granițelor țării.

1.2.7. Calitatea factorilor de mediu și surse de poluare

Calitatea aerului

La nivelul comunei Paleu calitatea aerului este bună, neexistând surse majore de poluare a aerului în zonă.

După ultima inventariere din anul 2014, în județul Bihor sunt 30 de instalații care intră sub incidența Directivei privind prevenirea și controlul integrat al poluării (IPPC). La nivelul comunei Paleu nu funcționează astfel de instalații.

Calitatea apelor

Principalele surse de poluare ale apelor (de suprafață și subterane) de la nivelul comunei sunt reprezentate de utilizarea îngrășămintelor chimice în agricultură și de poluarea apelor de suprafață și subterane cauzată de eliminarea de ape uzate menajere (lipsa rețelei de canalizare).

Principalul curs de apă de pe teritoriul comunei Paleu este râul Cosma pe care se află acumularea Paleu. De asemenea, pe teritoriul comunei se află și acumularea Uileacu.

Calitatea solurilor

Solul reprezintă împreună cu ceilalți factori de mediu - mediul de viață pentru plante animale și om, iar pentru agricultură - principalul mijloc de producție.

La nivelul comunei Paleu se regăsesc terenuri afectate de nitrați din activități agricole care sunt monitorizate sub aspectul calității solului și măsurilor agropedoameliorative de către instituțiile competente (Direcția Agricolă și pentru Dezvoltare Rurală Bihor și O.S.P.A Bihor).

Nu există alte restricții sau alte surse majore de poluare a solurilor la nivelul comunei Paleu.

Protecția naturii și biodiversitatea

Principalele presiuni antropice care se exercită asupra biodiversității sunt:

- schimbarea modului de folosință al terenurilor;
- defrișările;
- agricultura intensivă;
- turismul necontrolat;
- supraexploatarea unor specii de plante și animale;
- incendiile sau alte accidente ecologice;
- fragmentarea habitatelor;
- poluarea;
- exploatarea resurselor;
- amplasarea de construcții în zone protejate.

În județul Bihor au fost desemnate 30 de Situri Natura 2000:

- Număr SCI: 24
- Număr SPA: 6
- Numărul de SCI-uri care se suprapun peste arii naturale protejate de interes național: 17
- Numărul de SPA-uri care se suprapun peste arii naturale protejate de interes național: 3

Pe teritoriul administrativ al comunei Paleu, conform Ordinului nr. 1.964 din 13 decembrie 2007 privind instituirea regimului de arie naturală protejată a siturilor de importanță comunitară, ca parte integrantă a rețelei ecologice europene Natura 2000 în România, se află aria protejată:

- ROSCI0267 Valea Roșie - 16% din teritoriul administrativ al comunei suprapunându-se cu această rezervație.

Analiza SWOT

Puncte tari	Puncte slabe
<ul style="list-style-type: none"> - Numărul mic de surse de poluare a aerului; - Nivelul redus de poluare a solurilor și subsolurilor; - Existența ariei protejate Natura 2000 ROSCI0267 Valea Roșie; 	<ul style="list-style-type: none"> - Capacitatea limitată a autorităților publice locale de a realiza proiecte în domeniu; - Existența siturilor poluate din cauza depozitării în spații necorespunzătoare a deșeurilor în trecut; - Poluarea cauzată de lipsa rețelei de canalizare menajeră; - Se regăsesc terenuri afectate de nitrați din activități agricole; - Slaba conștientizare a populației și agenților economici privind managementul ariilor protejate; - Resurse umane și financiare scăzute pentru managementul ariilor protejate;
Oportunități	Amenințări
<ul style="list-style-type: none"> - Existența unui cadru național privind protecția mediului: legislație, instituții, strategii și planuri de implementare a Directivelor UE; - Existența Planului de Investiții pe Termen Lung privind „Sistemul de Management Integrat al Deșeurilor în județul Bihor”; - Existența „Master Plan privind infrastructura de apă și apă uzată în județul Bihor”; - Posibilitatea obținerii de finanțări guvernamentale sau fonduri europene pentru proiecte în domeniul mediului; - Organizarea unor campanii de educare a elevilor în spiritul ecologic; - Implicarea populației în activitățile de educație ecologică; - Dezvoltarea de parteneriate în vederea protecției mediului. 	<ul style="list-style-type: none"> - Întârzieri în implementarea proiectelor pe fondul lipsei fondurilor, în condițiile crizei economice și financiare; - Opoziția unor factori interesați (populație și/sau autorități) cu privire la implementarea unor proiecte de mediu în condițiile reducerii fondurilor disponibile pentru investiții și creșterii concurenței pentru alocarea acestora; - Reducerea suportabilității de plată a populației pentru serviciile de salubritate, alimentare cu apă și canalizare; - Creșterea presiunilor asupra mediului din cauza deversării necontrolate a apelor uzate menajere în condițiile dezvoltării rețelelor de canalizare și facilităților de epurare într-un ritm inferior celui de dezvoltare a rețelelor de alimentare cu apă potabilă; - Incapacitatea susținerii cofinanțării proiectelor în acest domeniu; - Apariția de dificultăți în implementarea planurilor adecvate de management al ariilor naturale protejate, datorită atitudinii proprietarilor privați ai terenurilor.

1.3. ANALIZA PEST

PESTEL este acronimul englezesc de la Political, Economic, Social, Technical, Environment și Legislative. Acest tip de analiză are în vedere influențele externe generate de acești factori. Acești factori nu acționează independent sau paralel, ci ei se află în interacțiune și pot genera schimbări imprevizibile asupra dezvoltării unei comunități.

Factorul politic

Un prim factor de ordin politic care afectează / poate afecta dezvoltarea comunității, se referă la legătura dintre formațiunile politice aflate la guvernare și apartenența politică a persoanelor care administrează / reprezintă interesele comunei.

Un alt factor politic care poate influența dezvoltarea județului Bihor dar și a comunei Paleu este reprezentat de criza politică care caracterizează România în ultima perioadă. Corelațiile acesteia cu dezvoltarea economică au fost deseori demonstrate, cunoscându-se faptul că momentele de maximă tensiune de pe scena politică au dus, spre exemplu, la deprecierea monedei naționale în fața monedelor europene și americane și nu numai. Alte probleme care pot apărea sunt: instabilitate legislativă, diminuarea investițiilor străine, favorizarea intereselor directe ale partidelor în detrimentul interesului public, blocarea programelor și obiectivelor guvernamentale etc.

De asemenea, nu trebuie pierdut din vedere posibilul efect pe care îl vor avea alegerile locale și parlamentare care se vor desfășura în 2016, precum și rezultatele care vor fi obținute la aceste alegeri la nivel național, județean și local. Rezultatele acestor alegeri precum și efectele asupra dezvoltării județene și locale sunt însă dificil de anticipat și cuantificat.

Reforma administrației publice propusă de Guvernul României este un alt factor politic ce poate avea implicații asupra județului Bihor și asupra comunei.

Decentralizarea serviciilor publice presupune nu numai transferul de autoritate și responsabilități de la nivelul administrației publice centrale la cel al administrației publice locale, ci și transferul surselor de finanțare

aferente, în vederea asigurării bunei funcționări a serviciilor respective.

În plus, posibilitatea schimbării organizării administrative a României, respectiv regionalizarea, poate conduce la o creștere a importanței pe care o vor avea Zonele Metropolitane, cu efecte benefice asupra comunei Paleu.

Alți factori politici ce pot afecta dezvoltarea județului și a comunei Paleu: grupurile de presiune (lobby) naționale și internaționale, conflictele militare, aderarea României la spațiul Schengen, calitatea de membru a României în diverse alianțe sau organizații internaționale etc.

Factorul economic

Aderarea României la Uniunea Europeană este punctul din care la nivel național a fost înregistrată o creștere economică ce poate fi caracterizată ca fiind spectaculoasă. Creșterea economică a României a fost înregistrată din cel de-al doilea trimestru al anului 2007. Statistica europeană a poziționat creșterea economică din România pe primul trimestru din anul 2008, pe locul al doilea în UE, după Slovacia (creșterea produsului intern brut din primul trimestru al anului 2008 fiind de 8,2%).

Creșterea economică a României din perioada post-aderare la UE a fost o creștere economică bazată preponderent pe consum și nu pe producție, ceea ce, în coordonate economice, înseamnă un impact major și cu o durată prelungită a crizei mondiale de la nivel național, comparativ cu alte țări. Efectele crizei economice mondiale sunt: creșterea ratei inflației, creșterea numărului de șomeri, scăderea numărului întreprinderilor active, diminuarea investițiilor etc. Astfel, putem afirma că un prim factor economic care influențează dezvoltarea județului Bihor și implicit și a comunei Paleu este contextul macroeconomic general, caracterizat și în prezent, de previziuni pesimiste privind creșterea economică.

Un alt factor economic important este reprezentat de nivelul fiscalității din România, existând două categorii de obligații fiscale pe care întreprinderile trebuie să le respecte: obligațiile fiscale față de bugetul de stat și obligațiile fiscale față de bugetul local. Principalele

obligății fiscale față de bugetul de stat - impozitul pe profit (impozitul forfetar), impozitul pe venit, taxa pe valoare adăugată, accizele (accize armonizate, accize nearmonizate) - au o influență semnificativă asupra dezvoltării socio-economice a județului Bihor. Este de așteptat ca o creștere a fiscalității să ducă la o diminuare a numărului întreprinderilor active din județ, la o scădere a cifrei de afaceri a acestora și, în același timp, la o creștere a ratei șomajului.

Nivelul salarizării este un alt factor economic important. Din acest punct de vedere, se observă o ușoară creștere a salariului mediu în ultimul an.

Per ansamblu, politica monetară a României reprezintă un factor major de influență asupra dezvoltării, prin acțiunile pe care autoritățile le realizează pentru a interveni pe piață: stabilirea cantității de masă monetară aflată în circulație, stabilirea unui prag maxim al inflației, stabilirea nivelului ratei dobânzii etc.

De asemenea, situația macro-economică generală afectează veniturile bugetului de stat și, în acest fel, sumele care vor fi alocate bugetelor locale și pentru finanțarea unor programele naționale de dezvoltare.

Factorul socio-cultural

Unul dintre cei mai importanți factori socio-culturali care influențează dezvoltarea județului Bihor și a comunei Paleu este evoluția demografică.

Un alt factor social cu efecte majore asupra evoluției demografice este reprezentat de fenomenul migrației externe. În prezent se prognozează că odată cu creșterea numărului de șomeri, cu diminuările salariale din mediul bugetar și cu reducerile de personal, numărul specialiștilor care vor pleca în străinătate va crește semnificativ. Aceasta va fi o problemă majoră și pentru județul Bihor întrucât este posibil să se resimtă o lipsă a forței de muncă specializate. Efectele migrației de ordin social sunt: creșterea numărului familiilor monoparentale, creșterea abandonului școlar, creșterea delincvenței juvenile, creșterea ratei divorțialității etc.

De asemenea, trebuie avută în vedere și atitudinea populației vis-à-vis de valorile/elementele culturale,

dar și interesul autorităților publice centrale (care se transferă și la nivel local) pentru dezvoltarea infrastructurii culturale și modernizarea patrimoniului cultural.

Nu în ultimul rând un factor social care afectează dezvoltarea județului Bihor este politica din domeniul asistenței sociale.

Factorul tehnologic

Finanțarea cercetării, nivelul de dotare tehnologică, rata de înnoire a produselor tehnologice, tehnologia informației și comunicării, accesul la rețelele electronice de comunicare rapide, sunt factori care influențează în mod fundamental dezvoltarea județului Bihor și a comunei Paleu.

În România, fondurile alocate domeniului cercetării-dezvoltării s-au diminuat odată cu începerea crizei economice mondiale. Lipsa de investiții în acest domeniu are repercusiuni asupra tuturor domeniilor, determinând o ruptură majoră de trendurile mondiale în știință și tehnologie. Astfel, un factor tehnologic important este reprezentat de finanțarea publică a cercetării-dezvoltării de la nivel național. Bineînțeles, este importantă și distribuția teritorială a institutelor și firmelor cu activitate principală de cercetare - dezvoltare - inovare, actualmente majoritatea fiind amplasate în Regiunea de Dezvoltare București-Ilfov.

Tehnologia reprezintă un motor pentru toate sectoarele economice, motiv pentru care este necesară aplicarea unor politici publice speciale pentru dezvoltarea TIC. Angrenarea sectorului TIC și dezvoltarea societății informaționale din România reprezintă, așadar, un alt factor de influență. Este important însă și prețul tehnologiilor și măsura în care populația, instituțiile publice și mediul economic pot achiziționa noile tehnologii. Este cunoscut faptul că introducerea inovațiilor tehnologice implică costuri ridicate de achiziție și de familiarizare a populației și/sau forței de muncă.

Astfel, la nivelul mediului rural se înregistrează o penetrare mult mai redusă în ceea ce privește dotarea gospodăriilor cu PC-uri și a ponderii celor care au acces la internet.

Protecția mediului

Catastrofele naturale pot afecta obiectivele și clădirile de patrimoniu, dar și întregul fond locativ de la nivel județean. Catastrofele naturale - cutremurele, alunecările de teren, inundațiile - ridică probleme și în ceea ce privește siguranța populației, dar și în ceea ce privește activitatea sectorului educațional, de sănătate, cultură etc.

Trebuie avute în vedere și politicile publice și legislația din acest domeniu, un factor de mediu important fiind reprezentat de cadrul legislativ, respectiv reglementările europene / mondiale privind protecția mediului, norme care trebuie respectate și de țara noastră. Respectarea acestor norme poate avea drept efect dirijarea investițiilor publice către anumite tipuri de obiective în defavoarea altora.

Factorul legislativ

Odată cu aderarea României la Uniunea Europeană, legislația europeană în vigoare reprezintă o constrângere care trebuie luată în considerare și de către țara noastră. Este necesar a se avea în vedere toate tratatele, acordurile internaționale, legislația în vigoare, dar și actele pregătitoare în toate domeniile de interes. Dintre cele mai importante documente care trebuie avute în vedere, amintim: Constituția Europeană, Tratatul de Aderare a României la Uniunea Europeană și Tratatul Uniunii Europene (Tratatul de la Lisabona, Tratatul de la Nisa, Tratatul de la Amsterdam etc).

Un alt factor juridic cu impact asupra județului Bihor și asupra comunei Paleu este reprezentat de legislația națională, cu modificările și completările care pot apărea. Spre exemplu, un element cu un posibil impact semnificativ asupra dezvoltării socio-economice este adoptarea legii parteneriatelor de tip public-privat. Acestea sunt o soluție general recomandată și promovată pentru rezolvarea problemelor sau eficientizarea serviciilor publice și mai mult decât atât, care poate duce la creșterea numărului investitorilor și, implicit, consolida mediul de afaceri local, cu precădere în mediul rural unde este puțin reprezentat.

Un act normativ foarte important este reprezentat de OUG 13/2010 ce vizează îndeplinirea recomandărilor

Uniunii Europene, Organizației Internaționale a Muncii și ale altor foruri internaționale și europene, de a elabora și aplica măsuri de stimulare a ocupării forței de muncă prin sprijinirea creerii de locuri de muncă și de a menține preocupările pentru diminuarea incidenței șomajului, mai ales pentru evitarea șomajului de lungă durată. Unul dintre cele mai importante acte legislative care vizează dezvoltarea economică este Legea nr. 346/2004 privind stimularea înființării și dezvoltării IMM-urilor.

La nivel legislativ, din punct de vedere al protecției mediului, prevederile Legii nr. 426/2001 pentru aprobarea OUG nr. 78/2000 privind regimul deșeurilor au un impact major asupra sistemului de evidență a gestiunii deșeurilor producătorilor.

Activitatea de colectare, epurare și evacuare a apelor uzate din aglomerări, precum și a celor biodegradabile provenite de la anumite sectoare industriale (industria agroalimentară) este reglementată prin actul normativ Directiva 91/271/CEE privind epurarea apelor uzate orășenești.

CAPITOLUL II

CAPITOLUL II - Strategia de dezvoltare

Strategia de dezvoltare locală a comunei **PALEU**

VIZIUNE 2020

COMUNA PALEU ÎȘI VA DEZVOLTA FUNCȚIA REZIDENȚIALĂ LA NIVELUL ZONEI METROPOLITANE ORADEA ȘI VA OFERI LOCUIITORILOR SĂI ACCES LA SERVICII PUBLICE DE CALITATE, INFRASTRUCTURĂ RUTIERĂ ȘI TEHNICO-EDILITARĂ DEZVOLTATĂ ȘI LOCURI DE MUNCĂ BINE REMUNERATE. COMUNA PALEU VA AVEA O CONTRIBUȚIE SEMNIFICATIVĂ LA DEZVOLTAREA SOCIO-ECONOMICĂ ȘI CULTURALĂ A ÎNTREGII ZONE METROPOLITANE ORADEA.

MISIUNE 2020

MISIUNEA PRIMĂRIEI PALEU ESTE DE A STIMULA CREȘTEREA PROSPERITĂȚII COMUNEI ȘI A BUNĂSTĂRII CETĂȚENILOR, RESPECTÂND TREI PRINCIPII IMPORTANTE CARE CONDUC LA DEZVOLTAREA DURABILĂ A LOCALITĂȚII: SOLIDARITATEA ÎNTRE GENERAȚII, PARTICIPAREA PUBLICĂ LA PROIECTELE COMUNITARE ȘI PREZERVAREA MEDIULUI ÎNCONJURĂTOR.

OBIECTIV GENERAL 2020

ÎMBUNĂȚIREA CALITĂȚII VIEȚII POPULAȚIEI PRIN VALORIFICAREA SUPERIOARĂ A RESURSELOR EXISTENTE ÎN VEDEREA DEZVOLTĂRII ȘI DIVERSIFICĂRII ECONOMIEI LOCALE.

OBIECTIVE STRATEGICE 2020

1. DEZVOLTAREA MEDIULUI DE AFACERI LOCAL PRIN CREȘTEREA COMPETITIVITĂȚII ECONOMICE, ASIGURAREA UNUI MEDIU INVESTIȚIONAL PROPICE ȘI VALORIFICAREA ÎNTR-UN MOD SUSTENABIL A RESURSELOR EXISTENTE
2. CREȘTEREA GRADULUI DE ATRACTIVITATE A COMUNEI PRIN DEZVOLTAREA INFRASTRUCTURII RUTIERE ȘI TEHNICO-EDILITARE
3. ÎMBUNĂTĂȚIREA STANDARDELOR DE VIAȚĂ ALE POPULAȚIEI PRIN INVESTIȚII ÎN INFRASTRUCTURĂ ȘI SERVICII PUBLICE
4. ÎMBUNĂTĂȚIREA CALITĂȚII FACTORILOR DE MEDIU PENTRU ASIGURAREA UNUI MEDIU SĂNĂTOS DE VIAȚĂ
5. ÎMBUNĂTĂȚIREA COEZIUNII SOCIALE ȘI CREȘTEREA GRADULUI DE IMPLICARE A POPULAȚIEI ÎN PROCESUL DECIZIONAL
6. DEZVOLTAREA CAPACITĂȚII ADMINISTRATIVE PENTRU UTILIZAREA EFICIENTĂ A CAPITALULUI PUBLIC

2020

POLITICI ȘI PROGRAME SECTORIALE

SECTOR 1. DEZVOLTARE ECONOMICĂ

Politica 1.1.

Sprijinirea dezvoltării IMM-urilor de la nivel local

Programul 1.1.1.

Atragerea investițiilor / investitorilor străini

Măsuri:

- *Inventarierea imobilelor din comună disponibile pentru investiții*
- *Stabilirea unui set de facilități pentru investiții noi, în condițiile legislative în vigoare*
- *Promovarea oportunităților de investiții*

Programul 1.1.2.

Campanii de informare & promovare a culturii antreprenoriale

Măsuri:

- *Campanii de informare/promovare a culturii antreprenoriale în rândul tinerilor*
- *Campanii de informare/promovare a culturii antreprenoriale în rândul șomerilor*

Politica 1.2.

Dezvoltarea sectorului agricol

Programul 1.2.1.

Susținerea producătorilor locali în vederea fructificării resurselor existente

Măsuri:

- *Program de promovare a metodelor și tehnologiilor agricole moderne*
- *Promovarea mărcilor locale pe plan național și internațional*
- *Susținerea participării la târguri naționale și internaționale a producătorilor din comună*
- *Informarea producătorilor locali cu privire la oportunitățile de pe piețele externe*
- *Oferirea de consultanță de afaceri specializată pentru creșterea numărului de firme care exportă*

Programul 1.2.2.

Dezvoltarea infrastructurii de acces spre exploatațile agricole

Măsuri:

- *Reabilitarea și extinderea drumurilor de acces spre exploatațile agricole*

Politica 1.3.

Dezvoltarea resurselor umane

Programul 1.3.1.

Creșterea accesibilității la servicii de formare și consiliere profesională

Măsuri:

- *Extinderea rețelei de consiliere și formare profesională*
- *Platformă e-learning corelată cu evoluția cererii pieței locurilor de muncă*

Programul 1.3.2.

Campanii de informare privind oportunitățile de afaceri existente

Măsuri:

- *Organizarea de campanii de informare cu privire la oportunitățile de dezvoltare a afacerilor la nivel local*
- *Organizarea de campanii de informare și consultanță pentru accesare de fonduri nerambursabile*

Politica 1.4.**Dezvoltarea sectorului turistic****Programul 1.4.1.**

Dezvoltarea infrastructurii turistice

Măsuri:

- *Dezvoltarea infrastructurii de organizare de evenimente cu potențial turistic (conferințe, workshop-uri etc)*
- *Dezvoltarea infrastructurii de agrement*
- *Dezvoltarea infrastructurii de cazare turistică*
- *Amenajarea de locuri de parcare în apropierea obiectivelor turistice*
- *Dezvoltarea sistemelor de indicatoare turistice*
- *Amenajarea obiectivelor turistice cu hărți, panouri informative etc*

Programul 1.4.2.

Includerea comunei în circuite turistice

Măsuri:

- *Includerea comunei într-un circuit turistic la nivel metropolitan*

SECTOR 2. INFRASTRUCTURĂ**Politica 2.1.****Dezvoltarea infrastructurii de transport****Programul 2.1.1.**

Extinderea și modernizarea infrastructurii rutiere

Măsuri:

- *Reabilitarea și lărgirea străzilor care leagă nucleul urbanistic din intravilanul municipiului Oradea de centrele comunelor ce compun teritoriul Zonei Metropolitane Oradea*

- *Reabilitarea și extinderea drumurilor comunale*
- *Reabilitarea și extinderea rețelei de canalizări pluviale*

Politica 2.2.

Dezvoltarea infrastructurii tehnico-edilitare

Programul 2.2.1.

Extinderea și modernizarea infrastructurii de furnizare a apei potabile

Măsuri:

- *Extinderea sistemului de alimentare cu apă potabilă (captare, tratare, distribuție)*

Programul 2.2.2.

Realizarea infrastructurii de canalizare și de epurare a apelor uzate

Măsuri:

- *Realizarea infrastructurii de canalizare la nivel local*
- *Construirea unei stații de epurare a apelor uzate*

SECTOR 3. SERVICII PUBLICE

Politica 3.1.

Dezvoltarea unui serviciu de transport public

Programul 3.1.1.

Furnizarea serviciului de transport public prin extinderea rețelei de la nivelul ZMO

Măsuri:

- *Achiziționarea de mijloace de transport public (inclusiv ecologice)*
- *Modernizarea străzilor aferente traseelor mijloacelor de transport public*
- *Realizarea de trasee și piste special destinate transportului în comun*

Programul 3.1.2.

Amenajarea de stații de transport public

Măsuri:

- *Realizarea de stații de așteptare pentru rețeaua extinsă a mijloacelor de transport în comun și pentru taximetrie*

Politica 3.2.

Îmbunătățirea amenajării urbanistice la nivel local

Programul 3.2.1.

Realizarea / reactualizarea planului urbanistic general (PUG) și regulamentului local de urbanism (RLU)

Măsuri:

- *Realizarea/Reactualizarea Planului Urbanistic General*
- *Realizarea cadastrului comunei*

Programul 3.2.2.

Dezvoltarea și modernizarea parcurilor și spațiilor de joacă pentru copii

Măsuri:

- *Amenajarea spațiilor verzi publice existente*
- *Crearea de spații verzi și spații de joacă pentru copii*

Programul 3.2.3.

Amenajarea de piste pentru bicicliști

Măsuri:

- *Amenajarea de piste pentru bicicliști care conectează comuna de municipiul Oradea*

Politica 3.3.

Creșterea siguranței cetățenilor

Programul 3.3.1.

Dezvoltarea serviciului public de siguranță a populației

Măsuri:

- *Dezvoltarea serviciului local de poliție*
- *Implementarea de sisteme de supraveghere video în spațiile publice cu infracționalitate ridicată*

Programul 3.3.2.

Modernizarea și extinderea iluminatului stradal

Măsuri:

- *Extinderea infrastructurii de iluminare stradală la nivel local*
- *Înlocuirea stâlpilor și a lămpilor învechite*
- *Achiziționarea de sisteme de iluminare stradală prin surse alternative de energie*

SECTOR 4. DEZVOLTARE SOCIALĂ**Politica 4.1.**

Implicarea comunității în domeniul social

Programul 4.1.1.

Sprijinirea mobilizării comunitare și voluntariatului

Măsuri:

- *Campanii de promovare a voluntariatului în domeniul social*
- *Acțiuni de susținere pentru atragerea și instruirea voluntarilor în domeniul social*
- *Crearea unei baze de date on-line a ONG-urilor și a voluntarilor din domeniul social*

- *Campanii de mobilizare comunitară*

Politica 4.2.

Sprijinirea accesului la educație a grupurilor vulnerabile

Programul 4.2.1.

Sprijinirea activităților de tip „Școală după școală”

Măsuri:

- *Amenajarea și dotarea unor centre de tip „After School”*
- *Promovarea serviciilor furnizate de centrele de tip „After School” în rândul grupurilor țintă*

Programul 4.2.2.

Facilitarea accesului la educație a grupurilor vulnerabile

Măsuri:

- *Campanii de informare și promovare a importanței educației*
- *Măsuri de susținere a accesului la educație a elevilor provenind din grupuri vulnerabile*
- *Continuarea integrării elevilor cu cerințe educative speciale în învățământul de masă*

SECTOR 5. EDUCAȚIE ȘI CULTURĂ

Politica 5.1.

Îmbunătățirea condițiilor de desfășurare a actului educațional

Programul 5.1.1.

Reabilitarea/extinderea infrastructurii de învățământ

Măsuri:

- *Reabilitarea și modernizarea infrastructurii școlare de la nivel local*
- *Înființarea de noi unități de învățământ*

Programul 5.1.2.

Îmbunătățirea dotărilor din structurile de învățământ

Măsuri:

- *Dotarea cu materiale didactice a unităților de învățământ*
- *Dotarea cu echipamente IT a unităților de învățământ*

Politica 5.2.

Îmbunătățirea condițiilor de desfășurare a activităților culturale

Programul 5.2.1.

Reabilitarea/extinderea infrastructurii în care funcționează instituțiile de cultură

Măsuri:

- *Reabilitarea și modernizarea clădirilor bibliotecilor publice*

- *Reabilitarea și modernizarea căminelor culturale*
- *Dezvoltarea de noi cămine culturale la nivel local*

Programul 5.2.2.

Îmbunătățirea dotărilor din cadrul instituțiilor de cultură

Măsuri:

- *Îmbunătățirea dotărilor (mobilier, echipamente, cărți) bibliotecilor publice*
- *Îmbunătățirea dotărilor căminelor culturale*

Politica 5.3.

Valorificarea superioară a resurselor culturale existente

Programul 5.3.1.

Promovarea valorilor culturale autohtone

Măsuri:

- *Organizarea de festivaluri și evenimente cultural-artistice și istorice periodice*
- *Susținerea înființării de ansambluri și formații cultural-artistice*
- *Promovarea capitalului cultural existent din mediul rural la nivel național și internațional*

Programul 5.3.2.

Dezvoltarea rețelelor de artizanat

Măsuri:

- *Organizarea de târguri de prezentare și vânzare de obiecte de artizanat*
- *Organizarea de sesiuni de instruire a tinerilor în dobândirea de cunoștințe meșteșugărești*
- *Susținerea înființării de asociații de meșteșugari*

SECTOR 6. SĂNĂTATE

Politica 6.1.

Dezvoltarea asistenței medicale primare

Programul 6.1.1.

Dezvoltarea serviciilor de îngrijire la domiciliu

Măsuri:

- *Parteneriate între administrația publică și societatea civilă*
- *Activități de îngrijire și asistență medicală la domiciliu (tratamente, consiliere, consultații medicale, îngrijire de igienă, alimentație, îngrijiri paliative etc)*

Programul 6.1.2.

Reabilitarea/extinderea infrastructurii sanitare

Măsuri:

- *Modernizarea unităților medicale existente*
- *Facilitarea înființării de noi unități medicale la nivel local*

Politica 6.2.

Dezvoltarea activităților de prevenție

Programul 6.2.1.

Programe multianuale de educație și informare privind sănătatea

Măsuri:

- *Program de informare și educare adresat tinerilor;*
- *Program de informare și educare adresat proaspeților părinți*
- *Program de informare și educare adresat populației adulte*
- *Program de informare și educare adresat vârstnicilor*
- *Program de informare și educare cu privire la prevenția și tratamentul bolilor frecvente*

SECTOR 7. MEDIU

Politica 7.1.

Îmbunătățirea managementului deșeurilor

Programul 7.1.1.

Extinderea și dezvoltarea serviciilor de colectare și transport al deșeurilor

Măsuri:

- *Crearea parteneriatului public-privat de gestionare a deșeurilor la nivelul întregului teritoriu al ZMO*
- *Achiziția de echipamente și instalații pentru colectare, prelucrare și valorificarea deșeurilor*
- *Introducerea sistemului integrat de acțiuni și activități pentru managementul deșeurilor în ZMO*
- *Organizarea de campanii de informare a populației privind beneficiile colectării selective a deșeurilor*

Programul 7.1.2.

Susținerea valorificării energetice și materiale a deșeurilor

Măsuri:

- *Promovarea în rândul agenților economici a valorificării energetice și materiale a propriilor deșeuri*

Politica 7.2.

Intervenții pentru îmbunătățirea factorilor de mediu

Programul 7.2.1.

Activități de împădurire

Măsuri:

- *Împădurirea terenurilor publice neutilizate*
- *Împădurirea terenurilor care prezintă risc de inundații și alunecări*

Programul 7.2.3.

Creșterea ponderii energiei regenerabile în consumul energetic

Măsuri:

- *Utilizarea de surse de energie nepoluante, regenerabile în instituțiile publice*
- *Utilizarea de surse de energie regenerabilă în vederea realizării iluminatului public*

Programul 7.2.4.

Intervenții pentru reabilitarea terenurilor degradate și pentru protecția zonelor expuse riscurilor

Măsuri:

- *Realizarea de construcții de apărare în zonele expuse riscului de alunecări de teren și inundații*

SECTOR 8. ADMINISTRAȚIA PUBLICĂ**Politica 8.1.****Îmbunătățirea calității serviciilor publice****Programul 8.1.1.**

Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii în care își desfășoară activitatea administrația publică locală

Măsuri:

- *Reabilitarea/extinderea infrastructurii în care își desfășoară activitatea administrația publică locală*
- *Dotarea sediului administrației publice locale cu mobilier și echipamente moderne*
- *Dotarea administrației publice locale cu mijloace IT&C moderne*

Programul 8.1.2.

Dezvoltarea resurselor umane

Măsuri:

- *Platformă e-learning pentru funcționarii din cadrul administrației publice locale*
- *Cursuri de specializare pentru funcționarii din cadrul administrației publice locale*

Politica 8.2.**Creșterea gradului de transparență al administrației publice locale****Programul 8.2.1.**

Îmbunătățirea colaborării între mediul de afaceri și administrația publică locală

Măsuri:

- *Promovarea parteneriatelor de tip public privat*
- *Organizarea periodică de consultări publice cu reprezentanții mediului de afaceri*

Programul 8.2.2.

Îmbunătățirea colaborării între populație și administrația publică locală

Măsuri:

- *Organizarea periodică de consultări publice cu populația*

Programul 8.1.3.

Dezvoltarea serviciilor de e-administrație

Măsuri:

- *Crearea unui sistem electronic de servicii publice la nivelul administrației publice locale*

PORTOFOLIUL DE PROIECTE

PROIECT 1. REALIZARE REȚEA DE APĂ ȘI CANALIZARE

Scopul proiectului	Îmbunătățirea condițiilor de trai ale locuitorilor comunei Paleu și facilitarea desfășurării activităților economice prin furnizarea accesului la rețelele de apă și canalizare
Problema identificată	Lungimea rețelei de distribuție a apei potabile din comuna Paleu era, la sfârșitul anului 2010, de 14,2 km, gradul de conectare al gospodăriilor la această utilitate fiind de 37,2%. Pe de altă parte, la nivel local nu există nici rețea de canalizare, nici stație de epurare a apelor uzate. Acest proiect constă în extinderea rețelei de furnizare a apei potabile, realizarea rețelei de canalizare și construirea unei stații de epurare a apelor uzate.
Buget estimat	5,5 mil. euro
Posibile surse de finanțare	Programul Național de Dezvoltare Rurală 2014 - 2020 Programul Operațional Infrastructură Mare 2014 - 2020 Programul de Cooperare Transfrontalieră România Ungaria 2014 - 2020 Buget local
Posibili parteneri	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Aparegio Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Zona Metropolitană Oradea Consiliul Județean Bihor
Perioada de implementare	2016 - 2020

PROIECT 2. ÎNFIINȚARE, CONSTRUIRE, AMENAJARE ȘI DOTARE A UNEI GRĂDINIȚE CU PROGRAM PRELUNGIT

Scopul proiectului	Îmbunătățirea calității serviciilor publice de învățământ din comuna Paleu prin asigurarea condițiilor corespunzătoare de desfășurare a actului educațional
Problema identificată	Conform Institutului Național de Statistică, în comuna Paleu funcționează o unitate de învățământ preuniversitar (Școala cu clasele I-IV), amplasată în reședința comunei. Pe lângă aceasta există și alte 5 structuri de învățământ fără personalitate juridică (3 grădinițe cu program normal și 2 școli cu clasele I-IV). Astfel, la nivel local nu funcționează nici o grădiniță cu program prelungit, fiind necesară realizarea unei investiții în construirea, amenajarea și dotarea unei unități cu o capacitate de 50 - 60 de copii.
Buget estimat	0,5 mil. euro
Posibile surse de finanțare	Programul Național de Dezvoltare Rurală 2014 - 2020 Programul Operațional Regional 2014 - 2020

PROIECT 2. ÎNFIINȚARE, CONSTRUIRE, AMENAJARE ȘI DOTARE A UNEI GRĂDINIȚE CU PROGRAM PRELUNGIT

	Buget local
Posibili parteneri	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Zona Metropolitană Oradea Unitățile educaționale de la nivel local Inspectoratul Județean Școlar Bihor
Perioada de implementare	2016 - 2020

PROIECT 3. ÎNFIINȚARE TABĂRĂ PENTRU COPII

Scopul proiectului	Creșterea atractivității turistice a comunei Paleu prin dezvoltarea infrastructurii turistice
Problema identificată	Comuna Paleu nu reprezintă, în prezent, una dintre destinațiile turistice cele mai frecventate de la nivel Zonei Metropolitane Oradea, în ciuda resurselor turistice existente. Una din problemele principale este slaba dezvoltare a infrastructurii turistice, la nivel local neexistând nici o unitate de primire cu funcțiuni de cazare turistică. Acest proiect prevede înființarea unei tabere pentru copii care să faciliteze schimburile culturale la nivel local. Comuna deține un teren disponibil cu o suprafață de 12 ha, în vecinătatea Pădurii Săldăbagiu de Munte. În cadrul taberei poate fi amenajat și un muzeu în aer liber, care să prezinte diverse obiecte din patrimoniu public.
Buget estimat	1 mil. euro
Posibile surse de finanțare	Programul Național de Dezvoltare Rurală 2014 - 2020 Programul de Cooperare Transfrontalieră România Ungaria 2014 - 2020 Programul Operațional Regional 2014 - 2020 Buget local
Posibili parteneri	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Zona Metropolitană Oradea Mediul de afaceri
Perioada de implementare	2016 - 2020

PROIECT 4. CONSTRUIREA, AMENAJAREA ȘI DOTAREA UNUI SEDIU NOU AL PRIMĂRIEI COMUNEI PALEU

Scopul proiectului	Creșterea eficienței serviciilor publice furnizare de Primăria Comunei Paleu
Problema identificată	Una din problemele semnalate la nivelul comunei Paleu este starea necorespunzătoare a sediului administrației publice, fiind necesară construirea și amenajarea unui nou sediu administrativ. De asemenea, odată cu schimbarea sediului va fi necesară achiziționarea de echipamente, dotări, mobilier etc.
Buget estimat	0,59 mil. euro

PROIECT 4. CONSTRUIREA, AMENAJAREA ȘI DOTAREA UNUI SEDIU NOU AL PRIMĂRIEI COMUNEI PALEU

Posibile surse de finanțare	Programul Național de Dezvoltare Rurală 2014 - 2020 Programul de Cooperare Transfrontalieră România Ungaria 2014 - 2020 Buget local
Posibili parteneri	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Zona Metropolitană Oradea
Perioada de implementare	2016 - 2020

PROIECT 5. ASFALTAREA DRUMURILOR COMUNALE ȘI SĂTEȘTI

Scopul proiectului	Îmbunătățirea accesibilității rutiere în comuna Paleu, prin reabilitarea și extinderea drumurilor publice
Problema identificată	Drumurile comunale din comuna Paleu au o lungime totală de 33,38 km, din care 10 km sunt drum asfaltat (30%), 7 km sunt drum de piatră (21%) și 16,38 km drum de pământ (49,1%). Astfel, este necesară reabilitarea drumurilor care prezintă o stare tehnică proastă, lungimea estimată a acestora fiind de 15 km. Acest proiect este considerat strategic, starea proastă a infrastructurii rutiere putând avea consecințe majore atât de ordin economic, cât și de ordin social sau de mediu.
Buget estimat	3 mil. euro
Posibile surse de finanțare	Programul Național de Dezvoltare Rurală 2014 - 2020 Programul de Cooperare Transfrontalieră România Ungaria 2014 - 2020 Buget local
Posibili parteneri	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Zona Metropolitană Oradea Consiliul Județean Bihor
Perioada de implementare	2016 - 2020

PROIECT 6. CONSTRUIRE PISTĂ DE BICICLETE ORADEA - SĂLDĂBAGIU DE MUNTE

Scopul proiectului	Fluidizarea traficului la nivel local și reducerea poluării cauzate de traficul auto
Problema identificată	În comuna Paleu nu sunt amenajate piste pentru bicicliști, deși acestea ar facilita mobilitatea populației care traversează comuna, ar ajuta la fluidizarea traficului și la protecția mediului prin reducerea emisiilor de gaze provocate de autovehicule. Prin acest proiect se urmărește amenajarea de piste pentru bicicliști pe traseul Oradea - Săldăbagiu de Munte, lungimea estimată necesară fiind de 4 km.

PROIECT 6. CONSTRUIRE PISTĂ DE BICICLETE ORADEA - SĂLDĂBAGIU DE MUNTE

Buget estimat	0,2 mil. euro
Posibile surse de finanțare	Programul de Cooperare Transfrontalieră România Ungaria 2014 - 2020 Programul Operațional Regional 2014 - 2020 Buget local
Posibili parteneri	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Zona Metropolitană Oradea Consiliul Județean Bihor
Perioada de implementare	2016 - 2020

PROIECT 7. REFACEREA TROTUARELOR

Scopul proiectului	Îmbunătățirea accesibilității în comuna Paleu prin reabilitarea și extinderea trotuarelor
Problema identificată	La nivelul comunei Paleu, circa 60% din trotuarele existente au o vechime de peste 50 de ani. Acest proiect constă în continuarea investițiilor în reabilitarea trotuarelor, prin refacerea integrală a acestora la nivel local. Lungimea estimată a trotuarelor ce necesită lucrări de reabilitare este de 10 km, acestea fiind distribuite în toate satele comunei.
Buget estimat	1 mil. euro
Posibile surse de finanțare	Programul Național de Dezvoltare Rurală 2014 - 2020 Programul de Cooperare Transfrontalieră România Ungaria 2014 - 2020 Buget local
Posibili parteneri	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Zona Metropolitană Oradea Consiliul Județean Bihor
Perioada de implementare	2016 - 2020

PROIECT 8. REABILITAREA DRUMULUI SĂLDĂBAGIU DE MUNTE - UILEACU DE MUNTE

Scopul proiectului	Îmbunătățirea accesibilității rutiere în comuna Paleu, prin reabilitarea și extinderea drumurilor publice
Problema identificată	Drumurile comunale din comuna Paleu au o lungime totală de 33,38 km, din care 10 km sunt drum asfaltat (30%), 7 km sunt drum de piatră (21%) și 16,38 km drum de pământ (49,1%). Drumul comunal care leagă satul Săldăbagiu de Munte de satul Uileacu de Munte este de pământ, lungimea acestuia fiind de aproximativ 2,5 km. Acest proiect este considerat strategic, starea proastă a infrastructurii rutiere putând avea consecințe majore atât de ordin economic, cât și de ordin social sau de mediu.

PROIECT 8. REABILITAREA DRUMULUI SĂLDĂBAGIU DE MUNTE - UILEACU DE MUNTE

Buget estimat	1,25 mil. euro
Posibile surse de finanțare	Programul Național de Dezvoltare Rurală 2014 - 2020 Programul de Cooperare Transfrontalieră România Ungaria 2014 - 2020 Buget local
Posibili parteneri	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Zona Metropolitană Oradea Consiliul Județean Bihor
Perioada de implementare	2016 - 2020

PROIECT 9. CONSTRUCȚIA UNI DRUM DE LEGĂTURĂ ÎNTRE SĂLDĂBAGIU DE MUNTE ȘI ORADEA

Scopul proiectului	Îmbunătățirea accesibilității rutiere în comuna Paleu prin construirea unui drum de legătură între Satul Săldăbagiu de Munte și Oradea (Zona Spitalului TBC)
Problema identificată	Dat fiind faptul că populația comunei Paleu (în special a satului Paleu) este în creștere datorită fenomenului de imigrație, mutarea populației din Oradea înspre Paleu, respectiv datorită migrației forței de muncă înspre Municipiul Oradea, crește nevoia de drumuri mai scurte de legătură, între Municipiul Oradea și Comuna Paleu
Buget estimat	2 mil. euro
Posibile surse de finanțare	Programul Național de Dezvoltare Rurală 2014 - 2020 Programul de Cooperare Transfrontalieră România Ungaria 2014 - 2020 Buget local
Posibili parteneri	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Zona Metropolitană Oradea Consiliul Județean Bihor
Perioada de implementare	2016 - 2020

PROIECT 10. MODERNIZAREA DRUMULUI COMUNAL NR. 10

Scopul proiectului	Îmbunătățirea accesibilității rutiere în comuna Paleu prin asfaltarea Drumului nr. 10 între Satul Paleu și Uileacu de Munte
Problema identificată	Acest proiect este considerat strategic, deoarece reprezintă o posibilitate de reducere a timpului de deplasare, îmbunătățirea calității infrastructurii rutiere, respectiv creșterea calității vieții locuitorilor. Lungime estimată este de 3 km.
Buget estimat	0,5 mil. euro
Posibile surse de finanțare	Programul Național de Dezvoltare Rurală 2014 - 2020 Programul de Cooperare Transfrontalieră România Ungaria 2014 - 2020

PROIECT 10. MODERNIZAREA DRUMULUI COMUNAL NR. 10

	Buget local
Posibili parteneri	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Zona Metropolitană Oradea Consiliul Județean Bihor
Perioada de implementare	2016 - 2020

PROIECT 11. DOTAREA CĂMINULUI CULTURAL PALEU

Scopul proiectului	Creșterea calității vieții culturale din comuna Paleu, prin dezvoltarea infrastructurii culturale existente și prin diversificarea ofertei culturale
Problema identificată	Căminul dispune de dotări vechi, astfel este nevoie de modernizare și de noi dotări
Buget estimat	0,2 mil. euro
Posibile surse de finanțare	Programul Național de Dezvoltare Rurală 2014 - 2020 Programul de Cooperare Transfrontalieră România Ungaria 2014 - 2020 Programul Operațional Regional 2014 - 2020 Buget local
Posibili parteneri	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Zona Metropolitană Oradea
Perioada de implementare	2016 - 2020

PROIECT 12. ÎNFIINȚAREA UNEI CANTINE SOCIALE PENTRU BĂTRÂNI

Scopul proiectului	Îmbunătățirea condițiilor de viață a persoanelor vârstnice aflate în risc social, prin furnizarea de servicii sociale de calitate
Problema identificată	Din punct de vedere al îmbătrânirii demografice, situația din comuna Paleu este mai gravă decât la nivelul Zonei Metropolitane Oradea, la 1000 de tineri (0-14 ani) revenind 1471,9 vârstnici (65 ani și peste). Mai mult decât atât, comuna Paleu deține cea mai îmbătrânită populație de la nivelul ZMO. Astfel, conform Institutului Național de Statistică, în anul 2010, 461 persoane din Paleu aveau vârsta peste 60 de ani. Acest proiect constă în înființarea unei cantine sociale pentru bătrâni, care să deservească circa 60 de bătrâni de la nivel comunal.
Buget estimat	0,2 mil. euro
Posibile surse de finanțare	Programul Național de Dezvoltare Rurală 2014 - 2020 Programul de Cooperare Transfrontalieră România Ungaria 2014 - 2020 Programul Operațional Regional 2014 - 2020

PROIECT 12. ÎNFIINȚAREA UNEI CANTINE SOCIALE PENTRU BĂTRÂNI

	Buget local
Posibili parteneri	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Zona Metropolitană Oradea
Perioada de implementare	2016 - 2020

PROIECT 13. RING METROPOLITAN: INEL DE CENTURĂ LA NIVELUL ZONEI METROPOLITANE ORADEA

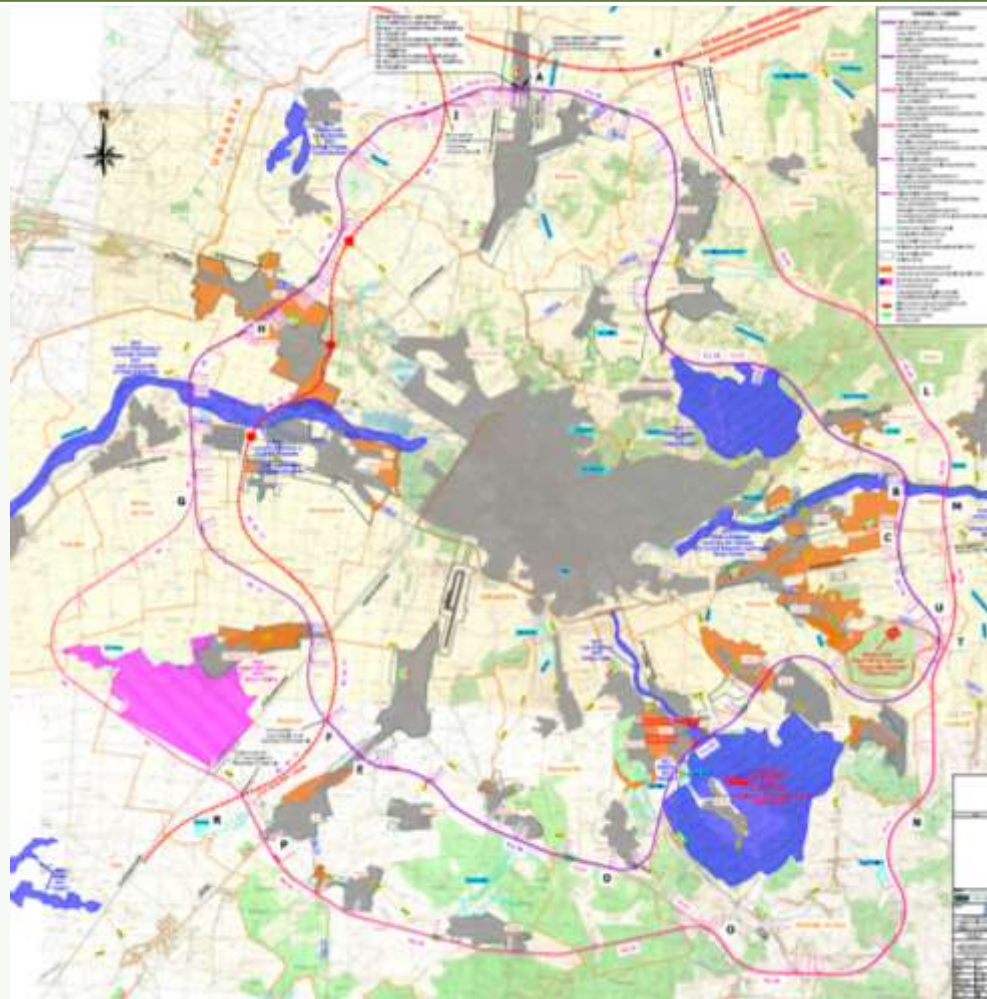
Scopul proiectului	Inelul de centură va face legătura dintre punctul de acces către Autostrada Transilvania pe DN 19, intersectează DN1, DJ 797, DN 79 după care se continuă spre sud-est intersectând DN 76, traversează DN 1 și se va închide la DN 19.
Problema identificată	<p>Municipiul Oradea este un nod important de transport regional și european, fiind situat la convergența celor două rețele trans-europene care străbat România pe direcția est-vest, respectiv Autostrada Transilvania și Axa 7 TEN-T, de care Oradea va fi legată prin DN 76 și DN 79, modernizate.</p> <p>Configurarea viitoare a rețelei rutiere în zonă include două proiecte foarte importante și anume:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Autostrada Transilvania: Brașov - Oradea (Secțiunea 3C: Suplacu de Barcău-Borș) - Drum expres Arad - Oradea. <p>Municipiul Oradea se relaționează cu restul țării în principal pe direcțiile Est și Sud și puțin spre Nord astfel:</p> <p>Drumurile care alcătuiesc rețeaua publică în zona municipiului sunt în principal drumuri naționale și județene. Traseul acestora este fie radial, pentru drumurile care penetrează, fie concentric cu perimetrul municipiului pentru drumurile de legătură:</p> <ul style="list-style-type: none"> - cu DN1 pe direcția Est - DN 76 - Oradea - Deva - DN 79 - Arad - Oradea - DN 19 - Oradea - Satu Mare pe direcția Nord - Varianta Oradea - km 0-km 14+200 <p>Zona Metropolitană Oradea se va confrunta cu o provocare deosebită deoarece viitoarea arteră de mare capacitate de legătură cu restul țării (A3), va fi în Nord, iar rețeaua stradală din nordul orașului Oradea și DN 19 sunt slab dezvoltate și amenajate - nu a fost nevoie de mai mult până acum, deoarece traficul spre Nord era mai mic. DN 19 până se va racorda la A3 tranzitează localitatea Biharia și o lărgire a lui la patru benzi prin localitate nu pare să fie posibilă și nici de dorit.</p> <p>Ringul metropolitan va reprezenta un segment de centură exterioară, la nivel de comune limitrofe ale ZMO, care să asigure legăturile de acces dinspre comune, dar și dinspre Cluj, Deva, Arad, către punctul de frontiera Borș și către calea de acces pentru viitoarea Autostradă Transilvania.</p>
Soluția propusă	<p>Varianta optimă propusă în Studiul De Prefezabilitate are o lungime a traseului de aproximativ 54.79 km</p> <p>Traseul se desprinde din DN19 la Nord de localitatea Biharia se intersectează cu DJ 191F pe la Nord de localitatea Cauaceu, traversează o zonă de deal pe la Vest de localitatea</p>

PROIECT 13. RING METROPOLITAN: INEL DE CENTURĂ LA NIVELUL ZONEI METROPOLITANE ORADEA

	<p>Cetariu, apoi intersectează DJ767F. Artera trece pe la Nord de Valea Roșie, apoi traversează o zonă împadurită îndreptându-se spre Sud prin vestul localității Husasău de Criș. În continuare traseul traversează canalul amenajat și Crișul Repede, apoi se intersectează cu DN1 și CF300 București - Oradea. Apoi artera ocolește pe la est Rezervația Pădurea cu Narcise, străbate pe la nord vest zona protejată Betfia, pe la sud est de Băile 1 Mai și sud de Băile Felix.</p> <p>Traseul centurii se intersectează cu DN76 și CF 314 Oradea - Holod și se îndreaptă spre vest prin sudul localității Apatou. Artera este proiectată pe acest culoar pe traseul rezervat conform PUG - localitățile Chișirid Nojorid Apatou. În continuare centura se intersectează cu DN79 pe la Sud de localitatea Nojorid, după care traseul se întâlnește cu ruta de drum expres Arad - Oradea și urmează direcția acestuia până la intersecția cu Autostrada Transilvania. Drumul expres Arad - Oradea are direcția spre nord pe la estul localității Livada de Bihor, se intersectează cu CF310 Arad - Oradea, apoi parcurge Câmpia Besineu.</p> <p>Drumul expres traversează CF312 Oradea - Cheresig, pe la vestul localității Palota, apoi intersectează DJ797 prin intermediul unui nod, după care traversează Crișul Repede și canalul amenajat, apoi se intersectează cu DN1 prin intermediul unui nod la estul localității Sântion. În continuare drumul expres intersectează CF300 București - Oradea și DJ190.</p> <p>Traseul centurii se închide făcând legătura între drumul expres și DN19 la Nordul localității Biharia.</p>
Buget estimat	334 mil Euro (TVA inclus)
Posibile surse de finanțare	CNADNR Ministerul Transporturilor Banca Europeană de Investiții
Posibili parteneri	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Zona Metropolitană Oradea CNADNR Guvernul României Ministerul Transporturilor
Perioada de implementare	2018 - 2025

PROIECT 13. RING METROPOLITAN: INEL DE CENTURĂ LA NIVELUL ZONEI METROPOLITANE ORADEA

Harta

2.1.4. Mecanismul de monitorizare și evaluare a implementării strategiei de dezvoltare

Mecanismul de monitorizare și evaluare a implementării Strategiei de dezvoltare are drept scop atât aprecierea gradului de realizare al activităților propuse de document, per ansamblu, cât și fundamentarea eventualelor revizui și modificări ale direcțiilor de dezvoltare, obiectivelor, țințelor, planurilor de măsuri și acțiuni. Monitorizarea și evaluarea implementării strategiei va fi realizată în permanență și va consta în verificarea implementării activităților și programelor realizate, corelarea rezultatelor obținute cu obiectivele propuse, colectarea datelor necesare pentru popularea bazei de date a indicatorilor de monitorizare și evaluare etc. Pe lângă evaluarea activității de implementare a strategiei, această activitate contribuie la o îmbunătățire a coordonării proiectelor realizate în profil teritorial.

Activitatea de monitorizare și evaluare a implementării Strategiei de Dezvoltare a Comunei Paleu, este similară celor din celelalte unități teritorial - administrative din Zona Metropolitană Oradea. La nivel metropolitan, activitatea de monitorizare și evaluare va sintetiza rezultatele locale, adăugând informații privind proiectele metropolitane.

Informațiile activității de monitorizare și evaluarea a implementării strategiei vor fi prezentate sub forma unui raport, la o perioadă stabilită la nivel metropolitan (se recomandă ca această perioadă să nu fie mai mică de 1 an), în baza unui șablon de raportare, structurat pe capitole relevante (ex: activități realizate în perioada de raportare, rezultate obținute, stadiul dezvoltării socio-economice în comparație cu perioada inițială, gradul de realizare a proiectelor propuse etc). Ca unitate de monitorizare, Primăria Comunei Paleu își va delega un raportor care va elabora raportul periodic. Rapoartele din teritoriu se centralizează și se publică la nivel metropolitan de către A.D.I. Zona Metropolitană Oradea.

La perioade mai mari de timp (3-5 ani), sau în cazul unor schimbări socio-economice sau administrative majore, se recomandă să se efectueze o revizuire a documentului strategic.

Orientativ, se recomandă o reactualizare a portofoliului de proiecte în anul 2016 sau la sfârșitul anului 2015 - începutul anului 2016, când vor fi finalizate toate proiectele finanțate din fonduri europene din perioada de programare 2007 - 2013 și în momentul în care există informații complete cu privire la finanțările structurale disponibile pentru următoarea perioadă de programare.

SET DE INDICATORI DE MONITORIZARE ȘI EVALUARE

1. CONDIȚII DE LOCUIRE	
1.A. Intensitatea de locuire	
indicatori	modalitate de calcul
1.1. Intensitatea de locuire	=Suprafața intravilană / suprafața totală * 100; u.m.: %; sursa: INS, DJS;
1.2. Densitatea urbană	=Populația / suprafața intravilană; u.m.: locuitori/km ² ; sursa: INS, DJS;
1.B. Mediu	
indicatori	modalitate de calcul
1.3. Spații verzi pe cap de locuitor	=Suprafața spațiilor verzi amenajate / populație totală; u.m.: m ² /locuitor; sursa: INS, DJS;
1.4. Ponderea spațiilor verzi din suprafața urbană totală	=Suprafața spațiilor verzi amenajate / suprafața totală * 100; u.m.: %; sursa: INS, DJS;
1. C. Locuințe	
indicatori	modalitate de calcul
1.5. Gradul de solicitare a teritoriului pentru locuire	=Suprafața locuințelor / suprafața intravilană *1000; u.m.: m ² / 1000 m ² ; sursa: INS, DJS;
1.6. Densitatea locuințelor	=Număr de locuințe / suprafața intravilană; u.m.: locuințe/km ² ; sursa: INS, DJS;
1.7. Disponibilitatea locuințelor	=Suprafața locuibilă existentă / populație totală; u.m.: m ² locuințe / locuitor; sursa: INS, DJS;
1.8. Suprafața medie a unei locuințe	= Suprafața locuibilă existentă / locuințe existente; u.m.: m ² ; sursa: INS, DJS;
1.9. Număr mediu de camere al unei locuințe	= Camere pentru locuit existente / locuințe existente; u.m.: camere; sursa: INS, DJS;
1.10. Suprafața medie a unei camere pentru locuit	= Suprafața locuibilă existentă / camere pentru locuit existente; u.m.: m ² ; sursa: INS, DJS;

2. INFRASTRUCTURĂ FIZICĂ	
2. A. Drumuri	
indicatori	modalitate de calcul
2.1. Densitatea străzilor	=Lungimea străzilor / suprafața totală; u.m.: km drum/km ² ; sursa: INS, DJS;
2.2. Gradul de modernizare a străzilor	=Lungimea străzilor modernizate / lungimea totală a străzilor * 100; u.m.: %; sursa: INS, DJS;
2. B. Utilități	
indicatori	modalitate de calcul
2.3. Densitatea rețelei de distribuție a apei potabile	=Lungimea rețelei de distribuție a apei / suprafața intravilană; u.m.: km rețea/km ² ; sursa: INS, DJS;
2.4. Gradul de utilizare a capacității de producere a apei	=Capacitatea totală de producere a apei / cantitatea de apă consumată * 100; u.m.: %; sursa: INS, DJS;
2.5. Gradul de conectare la rețeaua de canalizare	=Gospodării conectate / Numărul total de gospodării; u.m.: % sursa: INS, DJS;
3. DEMOGRAFIE ȘI FORȚĂ DE MUNCĂ	
3. A. Populație	
indicatori	modalitate de calcul
3.1. Densitatea populației	=Populația totală / suprafața totală; u.m.: locuitori/km ² ; sursa: INS, DJS;
3.2. Rata de dependență demografică	=Numărul persoanelor în afara vârstei legale de muncă / Numărul persoanelor în vârstă legală de muncă * 1000; u.m.: ‰; sursa: INS, DJS;
3.3. Rata sporului natural	=Soldul sporului natural / populație totală * 1000; u.m.: ‰; sursa: INS, DJS;
3.4. Rata de fertilitate	=Numărul nou-născuților vii / populație feminină în vârstă fertilă * 1000; u.m.: ‰; sursa: INS, DJS;
3.5. Rata sporului migrator intern	=Soldul schimbărilor de domiciliu / populație totală * 1000; u.m.: ‰; sursa: INS, DJS;

3. B. Forță de muncă	
indicatori	modalitate de calcul
3.6. Rata de ocupare a forței de muncă	=Populația ocupată / resurse de muncă; u.m.: %; sursa: INS, DJS;
3.7. Rata de înlocuire a forței de munca	=Numărul persoanelor sub vârsta legală de muncă (0-14 ani) / o treime din numărul persoanelor aflate în vârstă legală de muncă * 1000; u.m.: %; sursa: INS, DJS;
4. NIVEL DE TRAI	
indicatori	modalitate de calcul
4.1. Durata medie a vieții	=numărul total de om-ani trăiți de întreaga populație / numărul de supraviețuitori în vârstă de 0 ani; u.m.: ani; sursa: INS, DJS, pe baza tabelelor de mortalitate;
4.2. Vârsta medie a soților - feminin	=suma căsătoriilor înregistrate pe fiecare vârstă ponderate cu vârstele pentru care s-au înregistrat căsătorii / suma totală a vârstelor anuale nupțiabile; U.m.: ani; sursa: INS, DJS;
4.3. Rata mortalității infantile	=numărul deceselor infantile / numărul născuților vii * 1000; u.m.: %; sursa: INS, DJS;
4.4. Gradul de dotare cu autoturisme	=numărul autoturismelor înmatriculate / populația totală * 100; u.m.: %; sursa: INS, DJS, Poliția Rutieră;
4.5. Suprafața medie a unei locuințe terminate	= Suprafața locuibilă a unei locuințe terminate / număr de locuințe terminate; u.m.: m ² ; sursa: INS, DJS;
4.6. Consum casnic mediu lunar de apă	=Cantitatea de apă potabilă distribuită lunar populației existente / populație totală; u.m.: m ³ / locuitor; sursa: INS, DJS;
4.7. Gradul de acoperire cu abonamente TV	=numărul abonamentelor TV / populația totală * 100; u.m.: %; sursa: INS, DJS;
5. ECONOMIE	
5. A. Activitate economică generală	
indicatori	modalitate de calcul
5.1. Rezultatul financiar al mediului de afaceri	=Cifra de afaceri a unităților locale / populația totală; u.m.: lei / locuitor; sursa: INS, DJS;
5.2. Densitatea IMM	Numărul total al IMM / populație totală * 1000; u.m.: %; sursa: INS, DJS;
5.3. Ponderea sectorului privat în	=Număr de salariați din sectorul privat / Număr total de salariați * 100;

<i>economia locală</i>	u.m.: %; sursa: INS, DJS;
5.4. Ponderea populației ocupate în activități neagricole din totalul populației ocupate	=Populație ocupată în activități neagricole / Populație ocupată * 100; u.m.: %; sursa: INS, DJS;
5.5. Ponderea consumului industrial de apă	Consum industrial de apă / consum total de apă * 100; U.m. %; sursa: INS, DJS;
5. B. Construcții	
indicatori	modalitate de calcul
5.6. Locuințe noi	=Suprafața locuințelor pentru care s-a obținut autorizație de construcție / populația totală * 1000; u.m.: m ² /1000 loc; sursa: INS, DJS;
5.7. Clădiri noi, altele decât locuințe	=Suprafața clădirilor, altele decât locuințe, pentru care s-a obținut autorizație de construcție / populația totală * 1000; u.m.: m ² /1000 loc; sursa: INS, DJS;
5. C. Turism	
indicatori	modalitate de calcul
5.8. Mărimea medie a unei unități de cazare turistică	=Capacitatea de cazare existentă / unități de cazare existente; u.m.: locuri; sursa: INS, DJS;
5.9. Densitatea locurilor de cazare existente	=Capacitatea de cazare existentă / suprafața intravilană; u.m.: locuri/km ² ; sursa: INS, DJS;
5.10. Indicele de utilizare netă a capacității de cazare	=Capacitatea de cazare în funcțiune / înnoptări turistice * 1000; u.m.: %; sursa: INS, DJS;
6. SERVICII PUBLICE	
6. A. Sănătate	
indicatori	modalitate de calcul
6.1. Disponibilitatea personalului medical calificat	=Personal medico-sanitar calificat / populația totală * 1000; u.m.: personal calificat / 1000 locuitori; sursa: INS, DJS; DSP;
6.2. Densitatea cabinetelor medicale de familie	=Cabinete medicale de familie / populația totală * 10.000; u.m.: cabinete medicale de familie / 10.000 locuitori; sursa: INS, DJS; DSP;
6.3. Densitatea farmaciilor	=Farmacii / populația totală * 10.000; u.m.: farmacii / 10.000 locuitori; sursa: INS, DJS; DSP;
6. B. Educație	
indicatori	modalitate de calcul
6.4. Dotarea cu TIC a unităților de învățământ	=Numărul PC-urilor deținute de unitățile de învățământ / populația școlară * 1000; u.m.: PC-uri / 1.000 elevi; sursa: INS, DJS;

6.5. Capacitatea unităților de învățământ	= Populația școlară / săli de clasă și cabinete; u.m.: elevi / sală; sursa: INS, DJS, ISJ;
6.6. Gradul de solicitare a cadrelor didactice	=Numărul elevilor din învățământul primar și gimnazial / numărul cadrelor didactice din învățământul primar și gimnazial u.m.: elevi / cadru didactic; sursa: INS, DJS, ISJ;
6. C. Cultură	
indicatori	modalitate de calcul
6.7. Indicele de cuprindere la lectură	=Numărul abonaților bibliotecilor publice / populația totală; u.m.: %; sursa: INS, DJS;
6.8. Indicele de circulație a documentelor	=Volum eliberate / volume existente în bibliotecile publice * 100; u.m.: %; sursa: INS, DJS;
6.9. Indicele de lectură a cititorilor	=Volum eliberate / cititori în bibliotecile publice * 100; u.m.: %; sursa: INS, DJS;
6.10. Capacitatea sălilor de spectacole	=Locuri disponibile în săli de spectacole / populația totală * 10.000; u.m.: locuri / 10.000 locuitori; sursa: INS, DJS;